

1984

Isang Adaptasyon ng Nobela ni George Orwell Unang Yugto ng Dulang May Ganap na Haba

Vlad Gonzales

1984: Mga Leksyon at Karanasan sa Skopos at Pagsasalin (Tala ng Tagasalin)

Ang karanasan ko sa pagsasalin ay iniisip kong naunahan ng praktika kesa teorya. Bilang malikhaing manunulat sa Filipino, naging bahagi ng buhay-pagsusulat ang makaengkuwentro ng ilang mga tao, grupo at opisinang may pangangailangang magsalin ng isang teksto mula Ingles patungong Filipino—exhibit notes, talumpati, souvenir program. Noong 2009, nakasubok akong magsalin ng dulang *Electra* para sa Far Eastern University Art Theatre Clinique, sa direksyon ni Joey Ting. Ito ang natatandaan kong unang sabak na magsalin ng dula mula Ingles patungong Filipino.

Kapaan ang sistema sa pagsasalin noon. Gamit ang kaalaman sa Filipino, sinikap kong maglipat ng mga salita mula Ingles patungong sariling wika. Nagtatalo sa isip noon ang ilang mga desisyon gaya ng hanggang saan maaari o dapat gawing lokal ang mga reference ng pinagmulan at patutunguhang teksto, simple o kumplikado o malalim na wika ba ang magiging salin—o nakadepende ba ito sa kahingian ng orihinal o/at ng nagpagawa ng pagsasalin, pananatilihin ba ang mga salitang walang direktang salin o maghahanap ng pinakamalapit na katumbas? Mula sa sariling danas, nakita ko ang pagkiling sa simpleng wika pagdating sa mga pagsasalin para sa mga piyesang mas teknikal (o malayo sa mga nakasanayang ideya ng “panitikan”) gaya ng program notes, at pagsasaalang-alang naman sa tono ng orihinal at pangangailangan ng nagpasalin pagdating sa mga piyesang

pampanitikan gaya ng dula. Sa kaso ng Electra, walang malaking paglayo sa seryosong tono ng orihinal, gayon din sa mga tauhan, lugar, at sitwasyong nakapaloob. Isang halos direktang saling walang anumang malakihang dagdag o bawas. Ang intensyon lamang noon ay makagawa ng bersyon ng Elektra sa Filipino, nang may paggalang sa bigat ng tunggaliang ibinabahay ng seryosong tono ng wika sa orihinal, sa kultura ng pinaghugutan, sa kaligiran ng pinagmulang piyesa.

Noong 2012 ako muling nakaengkuwentro ng kahilingan para magsalin ng dula. Sa dulang *The Dumb Waiter* ni Harold Pinter, naging hamon sa akin ang pagsasalin sa Filipino ng mga terminong nasa konteksto ng isang British na manunulat katulad ng tawag sa sasakyan, balita sa diyaryo, at mga bahaging may kaugnayan sa larong football. Dahil sa mga sariling limitasyon, nagkaroon ako ng ideyang alisin ang lahat ng bahaging may kaugnayan sa football at magpasok ng panibagong tekstong may kaugnayan sa videogames bilang kapalit. Inilipat din ang kontesto ng dula mula sa Europa patungong Bulacan sa Pilipinas, kasabay ng pagpasok ng mga piraso ng balitang nasa karanasan din ng sariling bansa. Ipinanganak ang dulang *Elevator Action* para sa UP Dulaang Laboratoryo noong Mayo 2012, ang unang karanasan ng pagsasalin sa dula nang may kasamang pagtatanggal at pagdaragdag patungo sa paglalapit sa kulturang Pilipino, na tumutuhog sa pagtatangkang maghanap ng lokal at pamilyar na isyu sa bansa tulad ng enforced disappearances at extra-judicial killings. Disyembre 2012 naman lumapit sa akin ang isang grupong panteatro para gawan ng bersyong pandula ang nobelang *1984* ni George Orwell. Pagkalipas ng ilang buwan, habang binubuno ang mga borador ng dula at pagpapalano para maisaentablado ito, naisabay ko rin ang pagbuo ng mga salin sa dulang *The Seven Deadly Sins of the Petty Bourgeoisie* ni Bertolt Brecht, at ang paggawa ng bersyong pandula ng koridong *Ibong Adarna*, na parehong naisaentablado noong 2013. Habang hinihintay kong maipalabas ang *1984*, nagkaroon ako ng dagdag na karanasan sa pagsalin kay Brecht mula sa makalumang buhay ng mga Alemang tagapag-aliw patungo sa magkapatid na Pilipinang nais pumasok sa mundo ng showbiz—ang adaptasyong pinamagatang *Ang Pitong*

Patibong. Ang Adarna naman ang aking pagsasanay at unang karanasan sa pagtatangkang maglipat ng genre mula libro patungong entablado. Mula 2012 hanggang kasalukuyan, naging bahagi na ng aking pampanitikang produksyon ang pagsasagawa ng mga salin o/ at adaptasyon (hindi pa ako sigurado kung salin ba o adaptasyon ang mas angkop na itawag, pagkat hindi pa ako lubog sa teorya noong “nakontrata” ako para magsalin ng mga dula). Simula 2012, halos kada taon ay may isang dula akong isinasalin at naitatanghal.

Sa isang seminar para sa mga gradwadong mag-aaral noong 2014, kasama sa panimulang oryentasyon ang pagdidin sa mga mag-aaral ang tindig na kahit na mag-uumpisa pa lang sa gradwadong pag-aaral ay kailangan nang magkaroon ng malinaw na plano sa gagawing disertasyon. Parang nagkaroon ako ng light bulb moment noong nabanggit ito ng tagapagsalita. Bumalik sa alaala ang lahat ng mga proyektong pang-entabladong naisagawa na, at napag-isipan kong baka maging mabungang disertasyon ang balikan ang mga naisaling dula sa lente ng teorya, mga teoryang matututuhan ko sa doktoradong antas. Ikalawang semestre ng 2014 ako nakapagsimula sa aking PhD Filipino: Pagsasalin.

Mula sa mga nakuhang coursework, pinakatumatak sa akin ang leksyong naibahagi ng mga guro kong sina Dr. Ramon Guillermo at Dr. Galileo Zafra, kapwa propesor sa magkaibang kurso sa pagsasalin. Sa kanila ko natutuhan ang teorya ng skopos ni Hans Vermeer, na sa pinakasimpleng paliwanag ay tumutukoy sa pagkakaroon ng layunin sa proyektong salin. May skopos ang nagkokomisyon ng salin—may mga motibasyon siya sa pagpapasalin ng akda, may mga kahingian, may mga posibleng deadline at bayad na itatakda, may mga posibleng listahan ng bawal at pwedeng gawin. Maaaring makipagtalaban ang tagasalin sa itinakdang skopos ng nagpapasalin. Ang negosasyon sa pagitan ng nagpapasalin at tagasalin ay umaandar sa maraming mga sistema—may ekonomikong kahingian, may akademiko, may pampanitikan at marami pang konsiderasyon. Napakahalagang maging malinaw sa lahat ng partido ang mga saklaw at limitasyon ng bawat proyektong salin.

Natutuhan ko rin na ang adaptasyon ay maaaring pumasok bilang isang antas ng pagsasalin. Habang palaging may konsepto ng “tapat” o “direktang” salin, sa iba-ibang yugto ng pag-aaral sa aking doktorado, palaging may puwang para sa pagtatakda ng tagasalin na lumapit o lumayo sa kultura, anyo, maging ang pananaw, ng tekstong pinagmumulan. Isang pinakapangunahing desisyong maaaring isipin ng tagasalin ay kung gagawin ba niyang mas malapit sa danas ng simulaing linggwahe (SL) ang magiging salin sa tunguhing linggwahe (TL), o kabaligtaran ang isasagawa. Napahalagahan ko ang mga leksyon tungkol kay Andre Lefevere kaugnay ng *refractions* o *rewritings*. Sa pananaw ni Lefevere, walang istriktong tama o maling salin, kundi usapin ito ng mga motibasyon at intensyon ng mga nagkokomisyon, ng tagagawa ng salin, at ng iba pang mga ahensyang nasa paligid. Binubukas din ni Lefevere ang pagtanggap sa mga pagbabagong maisasagawa ng isang tagasalin na maaari namang ihanay pa sa iba pang bersyon ng pagsasalin ng teksto (kung mayroon), kasama ng iba pang mga materyal gaya ng historiography, tala ng mga direktor o/at dramaturg, mga review. Ang pagtukoy sa mga prosesong posibleng pinagdaanan ng pagsasalin ay pag-unawa din sa iba-ibang sistema ng komunikasyon at pag-iral, at lahat ng ito’y posibleng makatulong sa pagpapahalaga at pagpapalalim sa pag-aaral kaugnay sa wika.

Kay Roman Jakobson ko nahanapan ng dagdag na pagpapangalan ang mga taktikang nagawa ko na kaugnay ng pagsasalin. Kay Jakobson, may pagsasalang intralingual o ang pagsasalin sa parehong anyo sa parehong wika; pagsasalang interlingual o pagsasalin sa parehong anyo sa magkaibang wika; at ang pagsasalang intersemiotic na nasa usapin naman ng transmutasyon o pagsasalin mula sa isang anyo patungo sa isa pa. Mula sa mga leksyong napag-usapan sa aking pormal na pag-aaral, lumalabas na ang bersyon ko ng 1984 ay isang kinomisyonang akdang pumapasok sa pagsasalang interlingual at intersemiotic. Isang pagsasalin mula sa Ingles pa-Filipino, mula nobela patungong dula.

Nakilala ko ang 1984 ni George Orwell sa pagkomisyon sa akin ng nabanggit kong grupong panteatro. May identidad sila

na site-specific, cutting-edge performing group na bukas sa mga kolaborasyon, sa crowd-sourcing at pag-tap ng mga talento mula sa magkakaibang mga pausbong na alagad ng sining. Naging malay ako sa trabaho nila sa kanilang adaptasyon ng *Animal Farm* ni Orwell, na nasundan naman ng isang interactive piece na base sa *Battle Royale* ni Koushun Takami. Naging excited ako na makatrabaho sila, lalo't naging maganda ang tugon ng mga manonood at ilang kritiko sa naging adaptasyon ko ng *The Dumb Waiter*. Sa inisyal na pag-uusap ng kanilang tagapag-ugnay, nailatag ang pagnanais na maitampok ang mga pananaw ni Orwell kaugnay ng manipulasyon sa media, ang pagmamatyag ni "Big Brother" na nakikita ang lahat. Nagkasundo kaming hindi mahirap itawid ang ganoong mga pananaw sa isang salin sa Filipino, lalo't ang mga pangyayaring ito'y nangyari na at nangyari pa rin sa isang lipunang Pilipino sa kasalukuyan. Natatandaan kong naging dagdag na kahingian din mula sa grupo ang maglagay ng infomercials bilang device sa magiging salin. Sa pagkakatanda ko, ang inisyal na plano sa pagsasaentablado ng 1984 ay sa Marso 2013.

Naging malaking hamon at adjustment sa akin ang magsalin mula nobela patungong dula. Hindi tulad ng mga naunang proyektong may nauna nang balangkas na pupunuan ko na lang, ang pagsasaling ito ay halos isang panibagong akda na ang esensya. Ako ang tagapagtakda ng stage directions, plot development, dialogue. Pinakamahirap na bahagi ang paglipat mula sa paraan ng pagsasalita ng bidang si Smith mula nobela patungong dula. Sa nobela, halos internal ang lahat ng pagsasalita ni Smith. Dahil nasa isip lang niya nagaganap ang mga ideya, mahaba at kumplikado ang mga talatang lumalabas. Sa dula, na pangunahing umaandar sa dayalogo at interaksyon ng mga tauhan, hindi madaling paiksiin ang mga laman ng isip ni Smith at ilipat sa ibang anyo. Kahit sa pinakahuling bersyon ng dula, madaldal pa rin ito kahit pa isinalin sa ibang mga tauhan ang pagsasalita.

Dahil sa pagkiling ko (at posibleng sa convenience na rin sa bahagi ko) sa paglalapit ng isang teksto patungo sa pagpapalapit sa sariling danas at kultura, sinikap kong ihulma ang mundo ng 1984 sa danas ng Pilipinas. Isang dystopic na mundong nakalugar

sa arkipelagong napalilibutan ng mga malaking kontinente, dumaan sa iba-ibang antas ng kolonisasyon at may legal na pamahalaang tagapagtakda ng kaayusan habang may umiiral na kilusang lihim na nabubuhay bilang isang alternatibong pamunuan at lipunan. Sa pagitan, naroon ang mga tao gaya ni Smith—edukado pero nasa estadong hindi sobrang mayaman at hindi rin sobrang makapangyarihan, hindi nga lang siya ang pinakakawawa. Nasa tanggapang nagbubura ng mga alaala at pangyayari si Smith, nasa isang tanggapang kawangis ng sariling mainstream media sa karanasan ng lipunang Pilipino. Tulad din ng lipunang Pilipino, maraming pinaglalaho nang hindi namamalayan. Na kay Orwell na ang mga sentimiyentong ito, pinatingkad na lamang at inilugar sa espasyo at panahong parang Pilipinas na hindi.

Newspeak ang bagong wikang pinapauso sa mundo ni Orwell. Bagaman mahalagang detalye ito, hindi rin ganoon karami ang halimbawa sa kabuuan ng nobela. Sinikap kong tipunin ang mga prinsipyo ng Newspeak—pag alis ng negasyon, pag-alis ng mga kumplikadong salita atbp.—at ikinalat sa kabuuan ng dula. Manipis man ang mga halimbawa, umiiral naman ito lalo sa mga tauhang bahagi ng mas mataas na antas ng Partido.

Sa pag-workshop ng mga borador ng salin, naging excited ang grupong nagkomisyon lalo't nagkataong may parating na eleksyon noong Mayo 2013, kaya naman sa treatment din ng dula'y may mga bahagi na parang campaign material ang mga patalastas. Napakagandang timing din, kung maisasaentablado sa Mayo, ganoon ang consensus sa ilang mga pulong. Pero lumipas ang mga linggo pagkatapos kong magbigay ng unang draft sa Enero, nagkaroon ng mga pagbabago sa schedule. May ilang kasapi ng grupong hindi nakakadalo o palaging late, at napansin kong patuloy din silang tumatanggap ng iba pang mga bagong proyekto. Naiusog ang target date mula Marso patungong Mayo. Noong Mayo'y tinawagan na lang ako ng kanilang tagapag-ugnay para sabihing sa Nobyembre na lang ito maisasagawa. Tumutok muna ako sa proyektong Brecht at sa Ibong Adarna habang hindi ako nakakatanggap ng anumang update sa kanila. Pagdating ng Nobyembre, may theater festival ang grupo at

wala nang nagsabi sa akin na hindi na kasama ang 1984. Pagkalipas ng ilang buwan, natatandaan kong sinulatan ako ng kanilang marketing head hindi para ipaliwanag ang nangyari kundi para humiling na i-require ko sa mga klase ko ang pinakabago nilang theater project. Sa puntong iyon, humiling ako ng written explanation sa pagkaantala at kawalan ng komunikasyon. Kahit nangako siyang gagawin nila ito, hanggang ngayon ay wala akong natatanggap na paliwanag. Sa imahinasyon ko, baka para na rin gumaan ang loob, baka kinuha na ng mga Thought Police ang mga kasapi ng nasabing grupo, pinailalim sila sa reconditioning, para mabura sa isip na minsan ay nagkasundo kaming may halaga ang pagtatanghal ng adaptasyon ni Orwell.

Noong nagkaroon ng panawagan para sa mga kontribusyon para sa Philippine Humanities Review, muli kong binalikan ang pinakahuling draft ng 1984. Muli akong nasayangan, nasayangan hindi lang dahil sa ako ang gumawa nito at hindi ito mapapanood, mas nasayangan dahil naniniwala akong ang mga mensaheng taglay ng orihinal at ng salin ay mensaheng totoo, kapakipakinabang, at may katuturan sa kasalukuyang panahon at henerasyon. Nasayangan ako sa pagkakataong naisabay sana ito sa eleksyon at naging matingkad na pagtira sa lahat ng kabulukang kaakibat ng kampanya at botohan. Ngayong paparating na muli ang panibagong eleksyon, ngayong may papalit na panibagong administrasyon, sa lahat ng nangyari mula 2013 hanggang 2016, naniniwala akong may bigat at may maiaambag ang proyektong ito. Gaya rin ng ginawa ko sa ilang naunang mga salin, tinatangka kong maipalimbag ang teksto nito (kahit unang yugto lang muna) upang makita ito ng mga mag-aaral at propesyunal sa teatro na posibleng naghahanap ng tekstong maisasaentablado. Narito ang isang piyesang produkto ng pananaliksik, palihan, at motibasyong magsiwalat at mang-istorbo, ang manawagan sa mga mambabasa at manonood (muli) na maraming butas sa mundo, kailangan itong tukuyin at yanigin, hanggang sa may magbago. At kahit sa ngayon, tila nangyari sa teksto ng dula ang pagpapatahimik kina Smith at sa ibang tauhan sa nobela ni Orwell, umaasa akong balang-araw, may makakakilala muli sa kanilang bersyon sa dulang Filipino, at kapwa magtutulungan ang dula at ang manonood na makalaya.

1984

*Isang Adaptasyon ng nobela ni George Orwell
Unang Yugto ng Dulang May Ganap na Haba
Vlad Gonzales*

Mga Tauhan

Smith	-	Editor para sa DTru
Dixon	-	Katrabaho ni Smith sa DTru
Toorima	-	Inner Party member na idolo ni Smith
Sarmiento	-	Katrabaho ni Smith sa DTru
Parsons	-	Katrabaho ni Smith sa DTru
Big Brother	-	Isang nilalang na gabay ng Las Islas, nakikita lamang sa mga telescreen
Evangelista	-	Isang inimbentong kalaban ni Big Brother, pinapakita sa mga hate campaign na ginagawa ng Partido
Ponce tulugan	-	May-ari ng isang antique shop at isang silid-
Aquino	-	Dating asawa ni Smith
Ramos	-	Katulong ni Toorima
Alejandro	-	Katrabaho ni Smith na makikita sa DLuv
Labandera		
Mga Anak ni Parsons		
Thought Police Members		
Ina ni Smith		
Di-Kilalang Lalake	-	Tinig para sa mga informational video / infomercial ni Big Brother

Grupo na gaganap bilang mga kaopisina sa DTru, customer sa Casa Chico, mga preso, Prolet, Thinkpol, mga sundalo ng Partido

Lugar at Panahon:

Sa Las Islas, isang bagong kolonya ng Oceania (na sinasabi sa mga informational video ni Big Brother bilang “bunsong kapatid ng Oceania”), sa taong 1984, o isang panahon na pinalalabas bilang 1984.)

Magsisimula ang dula sa isang informational video na may boses ng isang DI-KILALANG LALAKE. Hindi siya nakikita sa buong video maliban sa pinakahuling bahagi ng dula.

DI-KILALANG LALAKE:

Las Islas. Isa sa mga bunsong kapatid sa sambayanan ng Oceania. Kilala para sa mga masarap na pagkain, palangiting mga tao, maaliwalas na panahon, mayamang kabundukan at kapatagang napaliligiran ng masaganang karagatan.

Binubuo ng halos anim na libong pulo, ang Las Islas ay nabubuhay sa pagtatanim ng palay, mais, pinya, saging, asparagus, bawang, at iba pang mga halamang-pagkain. Nagbibigay din ang Las Islas ng tulong sa mga kapatid na bansa ng Oceania sa anyo ng materyales para sa mga produktong pangkalusugan at ginhawa, mineral at lakas-paggawa para sa mga industriya ng Oceania, aktibong suporta sa patuloy na digma laban sa Eurasia. Sa mahabang digmang ito, karamay natin ang kapatid na sambayanan ng Eastasia. Habang ginagamit pa rin Ang Oldspeak EngFil sa kabuuan ng Las Islas, ginagamit na rin ang Newspeak sa mga opisyal na komunikasyon at sa mga mataas na pamunuan ng kapuluan.

Pinangangasiwaan ang kabuuan ng Las Islas sa apat na Departments o “Kagawaran” sa Oldspeak EngFil: Department of Peace para sa mga usapin ng seguridad at kapayapaan (magfa-flash ang mga salitang “DPiz” at “Kapayapa”). Department of Plenty para sa usapin ng pagkain at kalusugan (magfa-flash ang mga salitang “DPlenT” at “Kadami”);

Department of Love para sa usapin ng disiplina at integrasyon ng mga mamamayan (magfa-flash ang salitang “DLuv” at “Kaibig”); at ang Department of Truth, para sa usapin ng pagkalat ng balita, panitikan, at iba pang kaalaman (magfa-flash ang mga salitang “DTru” at “Katoto”).

Mawawala ang video at makikita ang opisina ng DTru. Gumagalaw ang mga tao na kasabay ng mga makina, halos parang makina din ang kilos ng mga tao. Naglalakad papasok si Smith, magfa-flash ang posters na may “Big Brother is Watching You.” Sa gitna ng entablado ang kanyang mesa/cubicle, nasa kaliwa niya si TOORIMA, may suot na salamin at unipormeng kamukha ng lalakeng nagpipihit ng upuang may mga kable at buton; nasa kanan si Dixon, nagkukumpuni ng isang sirang makina. May ibang tao sa paligid na may mga hawak na papel, libro, dokumento. May mga screen na nakapuwesto sa bawat panig ng silid. Papasok si SARMIENTO na may mga dalang libro. Tatango kay Smith bago tumapat sa kanyang mesa. Makikita rin si PARSONS na pabalik-bali, may mga buhat na kahon. May maririnig na voice over.

VOICE OVER:

Prepare for Physical Jerks...Maghanda sa Pangkalusugang Kadyot...
Prepare for Physical Jerks...Maghanda sa Pangkalusugang Kadyot...

Titigil sa ginagawa ang mga tauhan, hihilera para sa ehersisyo. Si Toorima ay hindi susunod, implying na hindi siya kailangang makilahok sa routine ng grupo.

VOICE OVER:

Commencing Physical Jerks...Magsisimula na ang Pangkalusugang Kadyot... Commencing Physical Jerks...Magsisimula na ang Pangkalusugang Kadyot...

Isasagawa ang routine Calisthenics. May maririnig na boses, mas mataray kesa sa unang voice over.

VOICE OVER:

Smith! Smith! Angtuhodmo. Ibabamopaangtuhodmo. Ayan, babapa.

Matatapos ang ehersisyo at magpapatuloy sa mga gawain ang lahat. Habang nagbabasa ng mga libro si Sarmiento ay nagbabasa rin ng mga papel si Smith, kinukuha mula sa isang tubo sa kanyang mesa. Nagsasalita sina Sarmiento at Smith sa isang tube para iutos ang mga ginagawang command mula sa kanilang mesa.

SARMIENTO:

“Kasarinlan.” Hmm...Doubleungood.

SMITH:

Hmm...B.B. NUM RECTIFY? Tingnan ko nga: rasyon sa mga sundalo tumaas ng limampung porsyento ngayong buwan. One hundred fifty thousand kilos of rice and supplies...

SARMIENTO:

“Mingaw?” Definitely out. Ungood.

SMITH:

Pero noong nakaraang buwan ay Seventy-five thousand kilos ang natatandaan kong naisulat sa isang article...

SARMIENTO:

“Araw? Bituin? Buwan?” Well, questionable depende sa gamit pero relatively neutral. BB NOTE PROBABLE UNGOOD INVESTIGATE ASAP.

SMITH:

Change last month’s figures to one hundred thousand, then update all articles released last month. Yes, tama, B.B. UPDATE.

Tumatayo at lumalakad-lakad sa kanyang sulok si Toorima, nagpapatuloy din sa pagkumpuni si Dixon. May maririnig na announcement.

VOICEOVER:

Prepare for Two Minutes Hate...Maghanda para sa Dalawang Minutong Agitasyon... Prepare for Two Minutes Hate...Maghanda para sa Dalawang Minutong Agitasyon...

Makikitang isasantabi ng mga nagtatrabaho ang mga nasa DTru. May amused expression sa mukha ni Sarmiento.

SARMIENTO:

Alam mo Smith, nakakatuwa na nag-i-invest pa rin sa translation ang Las Islas. I mean, papunta na naman tayo from the Oldspeak EngFil to Newspeak, di ba parang sayang lang din?

Walang reaksiyon si Smith.

Di ba? I mean, yes, I'm sure na matagal pang maa-assimilate ng Las Islas ang buong Newspeak System, lalo na yung mga prolet di ba? Pero I think we should try implementing stricter rules dito sa Katoto. Total nasa business naman tayo ng cutting away words...

Titingin si Smith kay Sarmiento, ituturo ng mata ang isa sa mga telescreen. Mapapangiti si Sarmiento.

A, yung telescreens, don't worry. Alam ko naman ang mga salita ko. Kabisado ko ang mga pwede saka hindi pwedeng sabihin kay Hermano Mayor slash Kuya slash Big Brother. That's my job, ang maging matalino sa mga salita.

VOICEOVER:

Commencing Two Minutes Hate...Magsisimula na ang Dalawang Minutong Agitasyon... Commencing Two Minutes Hate...Magsisimula na ang Dalawang Minutong Agitasyon...

Papasok ang Video na itinatampok si EVANGELISTA. Magfa-flash ang mga imahen at impormasyon tungkol sa pamumuno ni

Evangelista ng “Kapatiran,” ang mga gawaing pangteroristang isinisulong ni Evangelista laban sa Las Islas, ang sundalo ng kapatiran na parang binabaril kung sino ang nanonood sa harap nito, si Evangelista na nagiging boses at mukhang kambing, ang mga kasapi ng kapatiran na sumuko at nagbalik-loob, ipapakita ang sign na “Room 101,” Ipapakita ang larawan ni Big Brother. Ang huling bahagi ng video ay ang pagpapakita ng mga slogan na “War is Peace,” “Freedom is Slavery,” “Ignorance is Strength,” at pagsigaw ng mga tao sa video ng “B.B.” Matatapos ang video at makikitang si Smith ay nakaupo na sa kanyang kama sa kanyang kuwarto, nasa gitna pa rin. Nasa magkabilang gilid pa rin sina Dixon at Toorima, ipapakita o mailawan sa oras na magsasalita na sila.

SMITH:

Sina Evangelista kaya e kumakain din ng kanin at ulam? Hindi yung magaspang na B.B. Rice at canned supplements na nabibili dito, lalong hindi yung matigas na tinapay na laging rasyon sa amin. Yung kanin na buo at makinis, yung parang nakalagay sa mga isinusulat namin doon sa DTru. Sariwang karne kaya? At gatas. At tsokolate. Kailan kaya ako makakakain uli ng tunay na tsokolate?

Mapapatingin kay Dixon.

Nakakainis ang babaeng yun. Araw-araw na lang nandoon sa isang sulok, nagkukumpuni ng mga makina. Nakakainis. Nakakainis ang ganda. Yung balat, ang kinis-kinis. Yung suot na sinturon, yun ang pinakanakakainis. Hapit na hapit. Pulang-pula. Junior Anti-Sex League, mga kapartidong ayaw magpakana. “para sa asawa lang ang katawan, para sa pagluwal.” Peste. Nakakainis, kung makayakap sa bewang yung sinturon. Ang liit ng bewang niya.

Titingin si Dixon kay Smith.

DIXON:
Smith?

SMITH:
Ano?

DIXON:
Kantutin mo naman ako o.

Magugulat si Smith.

SMITH:
Ano?

DIXON:
Kantutin mo ako. Sibakin. Kanain Ratratin Yariin. Sakalin mo ako. Itali at pukpukin ng batuta. Panain mo ako na parang santo. Tapos saka mo ako pasukin, pasukin ng tite, hindi BURAT, kasi ang laki-laki ng BURAT mo Smith. Ipasok mo ang burat mo sa puke ko. Supsupin mo ang suso ko, kagatin mo ang utong ko hanggang sa dumugo pati ang mga ngipin mo. Gusto mo yan di ba? Gusto mo yan! Sige pa, saktan mo ako habang niyayari mo ako, Smith, Smith andyan ka pa ba? Pasukin mo ako sa puke sa bibig sa puwet sa tenga sa gitna ng dibdib ko Smith! Smith, andyan ka pa ba? Andito na ako, malapit na ako Smith, malapit na malapit na ako!

Mawawala ang atensyon ni Smith kay Dixon. Ipapakita ang mga imahen ng “Big Brother is Watching You!” at “War is Peace,” “Freedom is Slavery,” “Ignorance is Strength,” at pagsigaw ng video at ng ibang nanonood ng “B.B.” Kukuha si Smith ng isang diary sa isang drawer at magsusulat sa kanyangkama. Si Toorima naman ay magtatanggal ng salamin at titingin sa direksyon ni Smith.

TOORIMA:
Pareho tayo ng nararamdaman.

Mapapatingin si Smith kay Toorima.

Alam ko ang nararamdaman mo. Nasusuklam ka gaya ng nasusuklam

ako. Nagagalit ka gaya ng nagagalit ako. Oo. Kay Kuya, Hermano Mayor. Big Brother. Alam nating may mali sa kanya. Hindi ka nag-iisa.

SMITH:

Kuya, Hermano Mayor, Big Brother. Iba-iba ang pangalan pero ganun pa rin.

TOORIMA:

Alam mo ang dapat gawin.

SMITH:

Isusulat ko.

TOORIMA:

Oo, isusulat mo.

SMITH:

Isusulat ko dahil iyon ang laman ng isip ko.

TOORIMA:

At ang laman ng isip, kahit hindi pa ilagay sa papel, ay isa nang krimen sa kanya.

SMITH:

Walang pinagkaiba ang naisip sa naisulat.

TOORIMA:

Kaya isulat mo na: Ibagsak!

Akmang magsusulat si Smith.

SMITH:

Ibagsak, oo, pabagsakin, Down with Big Brother, Down with Big Brother...

Magpapatuloy sa pagsusulat si Smith habang tumatango-tango naman si Toorima.

Mahuhuli nila ako, sasaktan nila ako, babarilin sa likod, sa may batok, laging sa likuran sila manggagaling, wala akong pakialam, pababagsakin kita...

TOORIMA:

At nariyan ang kapatiran, kakampi natin ang kapatiran. Kakampi mo si Toorima. May kakampi kang galing sa mga tagaloob.

SMITH:

Hindi ako natatakot. Wala akong pakialam. Down with Big Brother... Down with Big Brother...

TOORIMA:

Two plus two equals what Smith?

SMITH:

Ano?

TOORIMA:

Two plus two equals what? Ang dalawa na dinagdagan ng dalawa ay ano?

SMITH:

E di apat?

TOORIMA:

Hindi.

SMITH:

E ano?

TOORIMA:

Kalayaan.

Papasok ang informational video.

DI-KILALANG LALAKE:

Binubuo ang Las Islas ng iba't ibang taong nagtutulong-tulong para sa ikabubuti ng bansa, alinsunod sa gabay ni Big Brother, ang ating Kuya: Nariyan ang Inner Party o Uring Pangloob sa lumang salita, sila ang nangangasiwa ng mga Kagawaran o Department, ang tagapagsiguro ng maayos na pagtakbo nito; Ang Outer Party o ang Uring Tagapamagitan sa lumang wika, mga edukado't empleyadong kasapi ng Las Islas; ang pinakamarami ay ang mga Prolet, Uring Tagagawa at Tagabungkal sa mga unang kataga. Nagsasama-sama nang matiwasay ang tatlong uring ito, nabubuhay nang malay at masunurin sa kani-kanilang mga nakatakdang kakayahan, benepisyo at limitasyon. Naniniwala at sumasang-ayon sila sa mga panawagan ni Big Brother at ng mga Kagawarang pinatatakbo ng ating Kuya.

Ang lahat ng batayang impormasyon kay Big Brother ay kasama sa panimulang kurso ng Las Islas Youth Council, ang konseho ng kabataang binubukas sa mga tunguhin at biyaya ng ating Kuya. Fully integrated ang Youth Council education sa lahat ng akademikong institusyon sa Las Islas.

Sa pagtatapos ng informational video ay makikitang ang entablado ay nagbago mula kuwarta ni Smith patungo sa isang pub. May sign na "Casa Chico" sa lugar, prominente pa rin ang mga telescreen na nasa DTru din, may mga chess board sa ilang mga mesa at may ilang customer din na kumakain. Si Dixon ay nakaupo at nakakubli sa isang disguise, malayo sa tanaw ni Smith. Si Smith ay mag-isang umiinom ng Victory Gin habang kumakain ng tinapay. Papasok si Sarmiento na may hawak na mga libro sa isang kamay at lunchbox sa kabila. Mauupo si Sarmiento sa tapat.

SARMIENTO:

Sorry ngayon lang, medyo absorbed sa ginagawa kanina kaya nag-stay pa sa Katoto saglit.

SMITH:

Ikaw na lang yata ang nagsasabi ng “Katoto.”

SARMIENTO:

Oo nga, minsan mas masarap pakinggan kesa sa “DTru.” Kamusta ang tinapay mo?

SMITH:

Gaya ng dati, tuyot. Matabang.

SARMIENTO:

At least may Victory Gin ka pa rin. Ako ay tubig lang tapos ayos na.

Ngingiti si Smith. Lalabas sa telescreen ang isang tugmaan: “Sa ilalim ng puno ng Chico, isinangla kita’t isinangla mo ako...” Mapapansin ni Sarmiento ang nakasulat.

Alam mo bang marami sa Panitikan ng Las Islas ay nakabase sa tugma? Pagkakatulad ng tunog na madalas ay sa huling pantig ng salita. Pasalita daw kasi ang lahat dati, puro memorya lang ang papel.

Hindi magsasalita si Smith. Gagalawin niya ang chess pieces.

Alam mo, kanina, may inayos akong linya doon sa isang libro. “Kung hindi ngayon, kailan?” Nakakatawa di ba? Kasi parang insignificant. Pero pag nabasa mo nang buo aysus, ang galing!

Hindi pa rin iimik si Smith habang nagsasagutan sila ng mga chess move ni Sarmiento.

We’re also making progress doon sa dictionary. Yung Newspeak.

Saglit na katahimikan.

SMITH:

Mahilig ka talagang magsalita ano?

SARMIENTO:

Aba syempre! Pero eto Smith, ibang klase. Kasi nga, mas simple ang Newspeak, nagbabawas ng salita imbes na dagdag. Halimbawa, kahit simpleng “good” at “evil.” Pwede nang gawing “ungood” imbes na evil. O “doublegood” o “plusgood” imbes na “better.” Para mas onting salita na lang ba. At ang maganda pa, lahat ng salitang negatibo aalisin. Bye evil, hello doubletriplequadrupleplusungood.

Katahimikan.

Tingnan mo. Dati nga, nabasa ko, ang pangalan daw ng tao usually ay dalawa. Name saka Surname daw. Pero nag-adjust tayo sa Newspeak. Kaya ayan o, Smith saka Sarmiento. Kahit nga yung salitang pangalan nakakatuwa. May “pangalan” na “p-a-n-g-a-l-a-n.” May “pang-ngalan” din. “P-a-ng-NG-a-l-a-n.” magkaiba raw ang ibig sabihin nun.

SMITH:

Alam mo namang nasabi mo na sa akin yan dati di ba?

Papasok sina Parsons na susundan ng dalawa niyang ANAK.

PARSONS:

Smith!

SARMIENTO:

O, yung kapitbahay mo o. Baka magrereklamo na naman sa di masarap na luto ng asawa.

Patakpong papasok ang dalawang anak, isang lalake at isang babae. May hawak na laruang baril ang lalake at ang babae ay kahoy na kunwari’y baril.

SARMIENTO:

Parsons may tanong ako.

PARSONS:

Ano yun Sarmiento (sinasaway ang mga naglilikot na anak)?

SARMIENTO:

Paano pag may sulat na pinadala sa bahay ninyo, o pag may naghahanap tapos “Parsons” lang ang nakalagay? Paano ninyo malalaman kung sino ang hinahanap sa inyong magkakapamilya? Sige nga, paano?

Matatabig ng isang anak ang mga piyesa ng chess. Dadamputin ni Smith at aayusin.

PARSONS:

Etong si Sarmiento, masyadong palaisip. Hindi ka na lang magtiwala...

SARMIENTO:

Magtiwala sa Partido at kay Big Brother. Usual dialogue na naman a.

PARSONS:

Sigurado akong pag nabuo na ang, ano nga ang tawag doon, yung diksyunaryo na sinasabi mo, magiging maayos na ang lahat. Ganyan naman ang Partido, laging may paraan, di ba little boy at little girl? Nga pala, Smith, salamat sa paggawa ng lababo ni Misis kahapon.

SMITH:

Ikaw ang sumundo sa mga anak mo ngayon?

PARSONS:

Oo, marami pang kailangang ayusin sa bahay pagkatapos nung bara. Nasira na rin ang pinto. Anay. Saka kung kaya pa ng oras ay ibibili ko ng laruan itong little girl ko.

SARMIENTO:

Top one na naman sa Youth Council exam?

PARSONS:

Hindi lang. Nakahuli pa ng dayuhan!

SARMIENTO:

Wow, ang cute-cute naman ng little girl mo, bibo!

PARSONS:

Last weekend. Pumapasyal kami sa Victory Circle, may nakasalubong na dayo. Sabi agad niya, “Spy! Spy! Eurasian Spy!” tapos naghanap kami ng telepono, ang little girl ko pa mismo ang nag-dial. Ayun, huli ang dayo!

SMITH:

Walang siyang papeles? Di man lang kinausap ng Thinkpol?

PARSONS:

Smith naman o, DLuv na ang bahala doon! Ang importante, may nahuling spy ang little girl ko di ba little girl?

Itututok ng mga anak ang mga baril-barilan kay Smith.

ANAK NA LALAKE:

Espiya ka! Espiya!

ANAK NA BABAE:

Spy, Spy, you’re a Spy! Thought Criminal! Daddy, he’s a Thought Criminal! Let’s call Thinkpol Daddy!

Sasawayin ni Parsons ang mga anak.

PARSONS:

Balak ko ngang ibili itong isa ng toy gun, gaya nitong sa kapatid niya. E naubusan doon kay Chua. Baka next week na raw magkasupply.

Mangungulit pa rin ang mga anak.

SMITH:

Kina Ponce.

SARMIENTO:

Ponce?

SMITH:

Si Ponce doon sa may Quiapo. Maraming tindahan ng laruan doon sa kalye nila. Baka may marekomenda siya sa inyo.

PARSONS:

A oo, doon sa mga Prolet?

SARMIENTO:

Oy Smith ha. Napapadalas ka yata sa lugar ng mga Prolet a. Ingat lang, may kilala akong nawalan ng wallet noong pumasyal dun one time.

PARSONS:

At ano naman ang ginawa ng kilala mong nanakawan ng pitaka doon?

SARMIENTO:

Oy oy Parsons, sigurado ka bang gusto mong ikuwento ko kung anong mga kabastusan ang hinahanap ng mga gaya natin sa mga ganung lugar? Baka ipa-Thinkpol ka ng little boy at little girl mo niyan sige ka.

Labas ang balita sa telescreen mula sa DPlenT/ Kadami. Magbabalita ng dagdag na rasyon ng kape sa mga sundalo sa gera. Matatapos ang balita at makikitang parang nagkukuwenta si Smith gamit ang daliri na pinangguguhit sa mesa.

SMITH:

Kung 20 thousand packs ng kape ang nadagdag, dapat 45 thousand ang naging current delivery sa update. 35 lang ang sinabi kanina.

SARMIENTO:

Akala ko ako lang ang nagdadala ng trabaho hanggang sa labas e.

Mapapangiti si Smith.

SMITH:

Mahilig ka talagang magsalita.

Ituturo ni Parsons ang mga bata sa telescreen, sisigaw ang mga bata ng "B.B." bago maputol ang pagsigaw ng usapan ng dalawang customer na malapit kay Dixon.

CUSTOMER 1:

Pecha naman e, akala ko ba nasa bag mo?

CUSTOMER 2:

E nawawala e, baka nasa suot ko kahapon.

CUSTOMER 1:

Pecha ng inahen! Sige balikan natin at malapit nang mag-a-announce na ng afternoon winner o.

CUSTOMER 2:

Pecha wag ka namang magmura.

Magmamadali sila at matatabig ang baso sa may mesa ni Dixon. Mapapatingin si Smith at Sarmiento at makikilala niya si Dixon. Magmamadaling umalis si Dixon. Papasok ang kasunod na bahagi ng informational video.

DI-KILALANG LALAKE:

Ang Las Islas Lotto ay isang paraan ng giving back o pagbabalik ni Big Brother ng biyaya para sa mga mamamayan ng Las Islas. Sa murang halaga, makakabili ang sinuman ng kani-kanilang lottery ticket na maaaring magwagi ng alinman sa minor at major prizes. Maraming kapatid na kabilang sa Prolet at Outer Party ang sinuwerte

na't guminhawa ang buhay dahil sa regalo ni Kuya. Tagapamagitan man, Tagagawa o Tagabungkal, sa Las Islas Lotto, may panalo ka.

Insert video of lotto proceedings, ia-announce ang mga pangalan ng nanalo. Mapapalitan ang video ng pagpapalit-palit ng entablado mula sa DTru papunta sa kama ni Smith sa kanyang kuwarto papunta sa kanyang paglalakad sa gitna ng lugar ng mga prolet papunta sa Casa Chico. Ipapakita sa mga pagpapalit-palit ang pagbura kay Sarmiento sa mundo ng Las Islas.

SMITH:

(sa DTru, may makukuhang piraso ng papel) B.B. ERASE B.B. RECTIFY. Hmm...Isang sundalo ng Las Islas ang bumaliktad, Viñas daw mula sa Pampanga, posibleng sumanib sa Kapatiran. Kailangang burahin ang pangalan niya sa lahat ng military records, news articles, city records. Pero hindi pwedeng simpleng pagbura lang, lalong hindi pwedeng magsulat tungkol sa paglahok sa Kapatiran na makakahikayat pa sa iba. Dapat ay may ipangtapat na magandang balita, hindi lang maganda, mas maganda pa dapat. Doubleplusgood nga, kung si Sarmiento ang magsasabi sa paborito niyang Newspeak.

Mapapansin ni Smith na bakante ang mesa ni Sarmiento. Magpapalit ng lugar. Saglit na pagtambay sa Casa Chico, walang kasama si Smith, parang inaabangan si Sarmiento.

(sa kama, nagsusulat sa diary) Unperson ang tawag sa kanila, Di-tao. Dati, sa Oldspeak EngFil ay “desap” ang pinakamalapit na tawag, sabi ni Sarmiento. Si Sarmiento, masyadong maraming alam na salita. Masyado siyang matalino, lampas na sa ikabubuti niya.

Magpapalit ng lugar, papunta sa paglalakad ni Smith sa Prolet area pabalik sa DTru.

(sa mikropono sa may mesa) Villamayor, hindi, masyadong tunog-Pangloob ang pangalan. Perez, hindi, Pesigan, oo Pesigan! Pesigan

na galing sa Masbate, sa Las Islas. Labingsiyam na taon, boluntaryo sa gera laban sa Eurasia. Prolet na nabigyan ng pagkakataong magsilbi, binigyan ng Big Brother Scholarship. Topnotcher, leader ng Youth Council, isinumbong ang tatay bilang rebelde sa Thought Police at naipadala ang tatay sa DLuv, first year high school pa lang si Pesigan noon. Honorary member ng Junior Anti-Sex League. Namatay dahil ihinarang ang katawan sa granada para mailigtas ang platoon niya. Oo, Pesigan, simula sa araw na ito ay magiging totoo kang tao't maitatala sa kasaysayan ng Las Islas ang iyong makabayaning kamatayan. Paalam, Viñas, hindi ka na mababasa o maririnig ng kahit na sino, kahit kailan. B.B. VINAS ERASE. B.B. PESIGAN RECTIFY. *(titingin sa puwesto ni Sarmiento)*

Magpapalit muli sa Casa Chico papunta sa kuwarto ni Smith.

(nagsusulat sa diary) “He who controls the past controls the future; he who controls the present controls the past.” Isa sa mga slogan ni Big Brother. Ganoon ang trabaho namin sa DTru, “Katoto” sa isang bersyon ng Oldspeak EngFil. Si Sarmiento na lang ang nagsasabi ng “Katoto.” Masyadong matalino si Sarmiento. Kasama siya sa bumubuo ng Newspeak Dictionary. Head din siya ng pag-adjust ng mga dati nang naisulat na panitikan papunta sa mga anyong aprubado ni Kuya. Yung hindi ka mapapatanong. Yung hindi ka mag-iisip na may hindi tama.

Masaganang pagkain kahit tuyot na tinapay at matapang na alak lang ang umaabot sa marami. Mga magandang tanawin kahit na ang nakapaligid sa karamihan ay binubukbok na sahig, kinakalawang na bubong, inaanay na dingding. Mga premyong pang-akademya kahit na mga tagapamagitan at tagaloob lang ang madalas na nakakapag-aral. Kung may prolet man na nabibigyan ng pondo para mag-eskuwela, laging pansamantala lang, sa umpisa lang, para may mailagay sa mga artikulo at pabatid ng Katoto.

Siguro’y natatakot si Big Brother na bigyan ng talino ang mga tagagawa at tagabungkal. Tingin ko, gaya ko’y alam niyang nasa

prolet ang sagot sa maraming mga tanong.

Magpapalit muli papunta sa paglalakad sa prolet area papunta sa DTru. *Magsisimula nang magtrabaho si Smith at mapapansin niyang wala na ang mesa ni Sarmiento, o may iba nang taong nakaupo sa puwesto niya. Magbabasa siya ng mga papel at ang iba'y itatapon niya sa isang tubo. Magpapalit ang lugar papunta sa Casa Chico.*

(habang nilalaro nang mag-isa ang chess board, at umaandar ang lotto announcement sa mga telescreen) Sa ilalim ng puno ng chico, isinangla kita't isinangla mo ako. *(magfa-flash ang tugma sa mga telescreen)*

Magpapalit ng eksena papunta sa kama ni Smith.

(nagsusulat sa diary) Sa DTru, inilalagay namin ang mga dapat burahin sa mga memory hole. Isa sa mga tubo na nakakabit sa mesa ng mga empleyado ng Katoto. Si Sarmiento lang ang nagsasabi ng "Katoto." Wala na si Sarmiento.

Dati, ilang taon na rin, dekada na nga, ibinalita namin ang paglilitis ng Partido sa tatlong kasapi ng Kapatiran. Cuesta, Cailao, Fuentes. Isa sa mga biktima ng madalang na public execution sa Las Islas. Madalas kasi, hindi ka na nililitis, mawawala ka na lang. Pero sila, dumaan sa proseso. Nahusgahan. Nilusaw sa harap ng mga camera, ipinalabas sa mga telescreen. May puso kasi si Kuya, may puso at may sense of justice. Sabi ni Sarmiento, isa raw ang "justice" sa mga papalitan na salita sa Newspeak. Kumplikado raw kasi masyado, gaya ng "katotohanan" at "katuwiran."

Minsansa Casa Chico, isang araw pagkatapos ng unang imbestigasyon, naabutan ko sila. Cuesta, Cailao, Fuentes. nakatungo, umiinom ng Victory Gin, kumakain ng matabang at tuyot na tinapay. Sumasabay sila sa kanta sa telescreen, isang lumang tugma, "Sa ilalim ng puno ng chico, isinangla kita't isinangla mo ako." Hindi ko agad napansin na may pasa sa kanilang mga mata at may bangas ang ilong

Tatayo saglit si Smith para uminom ng gin at maglakad-lakad, babalik sa kama para magsulat.

Isang araw, sa DTru, sa Katoto, si Sarmiento na lang ang nagsasabi ng Katoto, may pumasok na isang larawan. Sina Cuesta, Cailao at Fuentes, nasa isang kumperensiya sa Macao. Tiningnan ko ang petsa, pareho ang araw na sinasabi sa imbestigasyon, parehong araw na nasa Eurasia raw ang tatlo at nakikipag-usap sa mga kaalyado ng Kapatiran. Naisip ko, eto na, eto na ang ebidensya, na inosente sila. Pero kailangang magmukhang manhid, nanonood ang mga telescreen, anumang maliit na bakas ay maaaring mangahulugan ng kamatayan.

Inisip ko. Eto na, eto na ang totoo. Pero pagkalipas ng sampung minuto, ihinagis ko rin ang larawan. Isinuksok sa memory hole. Nalusaw na gaya ng paglusaw kina Cuesta, Cailao, Fuentes. Inisip ko noon, kapag nalusaw na ang pruwera ng pagiging totoo, totoo pa rin ba siya? Tootoo pa kaya ang mga naiisip ko? Ang sariling mga alaala ko, akin ba talaga ito?

Inisip ko ang babaeng laging nagmamasid sa akin. Siya kaya ang magdadala ng kamatayan ko? Inisip ko si Toorima. Si Toorima, alam kong mababasa ito ni Toorima, alam kong mababasa mo ito balang araw at sasabihin mong “oo, ganito rin ang naiisip ko.”

Papasok ang informational video.

DI-KILALANG LALAKE:

Ang “Thoughtcrime” ay isang napakalaking krimen sa Las Islas. Ang pag-iisip ng anumang ideya o imaheng nagtatanong, kumakalaban, o humihiling ng pagkasawi kay Big Brother at sa Partido ay katumbas na rin ng kamatayan. NGUNIT, ang kamatayang ito ay nagagamot ng KAIBIG. Kaya naman sa Las Islas, ang mga mahuling nagkasala sa Thoughtcrime ay hinuhuli ng Thought Police o Thinkpol, at ipinapasok sa DLuv upang pumailalim sa kumbersyon. Ang pagpatay sa

madungis na isip at puso, ang muling pagsilang bilang isang normal at matinong mamamayan ng Las Islas. Tandaan, thoughtcrime does not entail death, thoughtcrime is death. But in death, there is also life.

Balik sa eksena ng pagpasok-pagtambay sa Casa Chico-paglalakad. Sa paglalakad, magugulo ang mga tao dahil sa may sisigaw na may bomba. May maririnig na pagsabog. Magdidilim pansamantala ang entablado. Pagliwanag ay nasa antique shop na ni PONCE ang eksena. Naglilinis si Ponce ng ilang mga gamit, makikita sa entablado ang larawan ng Quiapo Church at ng glass paperweight na may coral sa loob. Papasok si Smith.

PONCE:

Naghahanap ka ng bagong talaarawan, ginoo?

SMITH:

Hindi naman po, naglalakad-lakad lang. May pagsabog kanina doon sa Avenida.

PONCE:

Mabuti't hindi ka nasaktan, ginoo. Maisusulat mo pa yan sa iyong kuwaderno. Napakagandang papel pa man din, krema, gaya ng gatas mula sa ina. At ang pabalat, kalahating dantaon na yata noong huli akong nakakita ng ganoon.

SMITH:

Sanay po ang mga prolet sa mga atake ng bomba. Alam na nila pag may parating. At sanay na sanay na, noong matapos, dumiretso lang ang lahat sa mga pub, tuloy lang ang buhay.

PONCE:

Ang mga taga-Las Islas ay sadyang masayahin, sabi nga ni Hermano Mayor.

SMITH:

Madaling bumalikwas mula sa trahedyo.

PONCE:

(tatawa) Ang tanging problema ko, mahal kong ginoo, ay wala nang interesado sa mga bagay na antigo. Nauubos na ang mga piraso ng kasaysayan na puwede kong itinda sa mga kawangis mo. Mailap ang suppliers, mas mailap din ang mga customer na bumibisita. Mabuti't nagbalik ka.

SMITH:

May pagmamahal lang po talaga ako sa memorya.

PONCE:

A! Dahil diyan ay siguradong magugustuhan mo ito. (kukunin ang glass paperweight at iaabot kay Smith)

Coral ang tawag diyan, ginoo. mula sa Sulu, doon sa Pacifico. Sa tantiya ko'y aabot o lampas pa ng isang siglo ang tanda ng piyesang hawak mo.

SMITH:

Coral? Maganda, maganda.

PONCE:

At maselan, babasagin.

SMITH:

Kailangang alagaan ang mga bagay na maselan, di po ba? Magkano?

PONCE:

Ang halaga niyan ay umaabot ng sanglibo, pero para sa iyo'y gagawin ko na lang na sangdaan at limampu. Wala na rin namang may pakialam sa mga bagay na luma't matanda.

Huhugot ng pera si Smith.

Kung hindi ka pa aalis ay may gusto pa akong ibahagi sa iyo, ginoo.

Tatango si Smith, dadalhin siya ni Ponce sa isang panig ng entablado na parang panibagong silid. Doon nakasabit ang larawan ng Quiapo Church.

Dito kami natutulog ng asawa ko, noong buhay pa siya. Tahimik, payapa, may taglay na init sa pakiramdam. Ang Pugad ng mga Ponce.

Tumitingin-tingin sa paligid si Smith.

SMITH:

At wala pong telescreens ano po?

PONCE:

Ay ginoo, walang lugar sa pagmamatyag ang bahaging ito ng aking pugad, at wala rin namang pakialam ang Hermano Mayor para sa mga pagbutinting ng huklubang malapit na rin sa pagwawakas. Halika, halika ginoo, ipapakita ko ito sa iyo.

Ipapakita ang larawan.

SMITH:

Parang pamilyar nga ang larawan na ito. Simbahan ano po?

PONCE:

Sa Quiapo. Basilica ng Itim na Nazareno.

SMITH:

May simbahan po pala sa Quiapo dati?

PONCE:

Oo, ginoo, bago pa ang mga tindahan ng mga tagagawa at tagabungkal, ang mga palengke at lugar-inuman, nakatindig na ang Simbahang ito. May lumang kuwento nga tungkol sa poon na nasunog noong lumang panahon, kaya siya nagkaroon ng itim na balat.

SMITH:

Parang nabasa ko na nga sa isang libro. Kay Sarmiento pa nga. Tuwing bagong taon ay ipinaparada ang itim na Nazareno at nagbibigay ng biyaya sa mga deboto. Baka ito nga yun ano po?

Saglit na katahimikan.

PONCE:

“Macopa at chico, ang kalembang ng Nazareno.”

SMITH:

Ano po yun?

PONCE:

A wala ginoo, isang lumang bersong tungkol sa mga nakaraang edipisyo. Nilalaro namin noong kabataan ko.

SMITH:

Hindi ko na po naabutan yun.

PONCE:

Macopa at chico, ang kalembang ng Nazareno. Isang lumang laro, hindi ko na nga kabisado lahat ng berso. Pero alam ko kung paano matatapos. “Ayan na ang kandilang ilaw mo sa pagtulog, ayan na ang itak na sa ulo mo’y pupugot!” Isang lumang laro, nakasirkulo ang lahat habang dumadaan ang iba sa ilalim ng mga brasong kabit-kabit, ibababa ang mga kamay kapag natapos na ang mga berso, parang itak, pugot ang matatamaan!

Katahimikan.

Naalala ko na ang kasunod! Macopa at chico, ang kalembang ng Nazareno. May utang kang singko, ang kalembang ng Sto. Nino.

SMITH:

Sto. Nino?

PONCE:

Isang poon na may anyong bata at kulot na buhok. May simbahan din siya, sa ano, sa Cebu ginoo. Doon siya nakatira dati. Nagpakita raw siya mula sa dagat, parang ganoon ang kuwento. At tuwing dinadala sa Maynila, Maynila daw kasi ang sentro noong lumang panahon, laging nawawala ang poon at makikitang nagbalik sa dati niyang tirahan! Pinutulan pa ng paa, ginoo, pero lagi't laging umuuwi kung saan siya nagsimula! Ay ang hiwaga ng nakaraan! Marami pang mga simbahan sa Las Islas, marami pang misteryo sigurado ako, pero ang simbahan ay naging ospital na naging sementeryo na naging botika na naging discoteca na naging tindahan ng mga gamit at abubot na pinaglumaan. Bagong pintura, bagong mukha, bagong silbi.

Katahimikan.

Kung gusto ninyong bilhin ang larawan ay maaari ko siyang tanggalin mula dito sa kuwadro. Gusto mo ba ginoo?

Ngingiti si Smith.

SMITH:

Sa ibang pagkakataon po siguro. Pero babalik po ako dito.

PONCE:

Laking bukas ang aking casa, ginoo. At pag naghahanap ka ng lugar na tahimik, malayo sa lahat, lugar para makapagsulat ka ng iyong mga memorya sa iyong talaarawan, narito lang ang aking pugad.

SMITH:

Tatandaan ko po yan.

Ipapakita ang eksena ng paglalakad ni Smith. Habang nagpapabalik-balik sa entablado, nakakasalubong ng iba pang mga tauhang naglalakad din, nagfa-flash sa screen ang mga bersong sinabi ni Ponce.

SMITH:

Macopa at chico, ang kalembang ng Nazareno...May utang kang singko, ang kalembang ng Sto. Nino.

Sa pagpapabalik-balik ay malalampasan niya si Dixon na naka-disguise. Magkakalingunan sila, magtititigan, maglalakad nang mabilis si Smith, palayo kay Dixon. Malulunod sila sa mga naglalakad na tao. Papasok ang informational video.

DI-KILALANG LALAKE:

Binabantayan ng Kapayapa o DPiz ang seguridad ng mga sundalo ng Oceania. Mahaba at masalimuot ang kasaysayan ng digma. Sa tuldok na ginawa ng bomba atomica mula sa Eurasia, bumabangon ang Oceania, ang kapatid na Eastasia, at ang unprotected sectors na kailangan ng salvaging o pagliligtas. Isa ang Las Islas sa mga naging bunga ng salvaging na ito. Salamat sa Oceania, sa Eastasia, sa DPiz o Kapayapa, natatamasa na ng Las Islas ang kapanatagang matagal ding ipinagkait ng bomba atomica.

Utang na loob ng Las Islas ang pagligtas ng Oceania at Eastasia sa kanya. Bayad-utang nating lahat ang responsibilidad na tulungang iligtas ang iba pang mga bansang naliligaw. Nasa gabay ni Kuya ang tamang landas.

Sa kuwarto ni Smith Natutulog siya't salit-salitang papasok ang mga alaala ng kanyang INA, ang asawa ni Smith na si AQUINO, si DIXON, at si TOORIMA.

INA NI SMITH:

Hindi na muna makakauwi ang tatay mo, anak. Tayo na lang muna ng kapatid mo ha?

AQUINO:

Trabaho natin sa Partido ang magkaroon ng anak, Smith, alam mo yan.

DIXON:

Ang Thoughtcrime ay karugtong ng kamatayan. Pero mas gusto kong mamatay sa sarap, kasama mo.

TOORIMA:

Ano nga ba ang dalawa pag dinagdagan ng dalawa? Ilan nga ba? Wag kang mag-alala, kasama mo akong lulutas ng problema. Kakampi mo si Toorima.

INA NI SMITH:

Anak, binawasan ang rasyon ng pagkain ngayon. Kalahating putol lang ng tsokolate para sa inyo ng kapatid mo.

AQUINO:

Hindi mo ako naiintindihan. Ang papel ng babae ay ang magluwal ng anak para sa Partido. Ipinanganak ako para manganak. Bakit ba ayaw mong ibigay ang kapalarang nakatakda para sa akin?

DIXON:

Sakalin mo ako Smith, sakalin mo ako ng pulang sinturon ko, parang awa mo na.

TOORIMA:

Binura na nila si Sarmiento. Sina Cuesta, Cailao, Fuentes. Kung hindi ngayon, kailan?

INA NI SMITH:

Maghati kayo ng kapatid mo anak. Anak? Anak! Bigyan mo naman ang kapatid mo, wala na siyang pagkain!

AQUINO:

Sige, ipasok mo pa. Bilisan mo. Bukas, susubukan natin uli. Umuwi ka nang maaga, huwag ka munang uminom ng gin at hindi ka tinitigasan pag lasing ka.

DIXON:

linumin ko ang lahat ng katas mo at pagkatapos na pagkatapos ay pupunta tayo sa Kaibig!

TOORIMA:

Magkikita tayo Smith. Doon, doon sa lugar na walang kadiliman, doon mo ako makikita. Magkikita tayo. At makikilala mo ang kalayaan.

Magfa-flash ang mga salita na “Big brother is watching you,” “He who controls the past controls the future; he who controls the present controls the past,” “2+2 = ?” “Thoughtcrime is death,” War is Peace, Freedom is Slavery, Ignorance is Strength.” Magigising si Smith.

SMITH:

Sa lugar na walang kadiliman.

Magdidilim ang entablado. Papasok ang informational video.

DI-KILALANG LALAKE:

Ang Junior Anti-sex League ay isang inisyatibang pinasimulan ng batang kababaihan ng Las Islas. Sumasang-ayon ang asosasyon sa gabay ni Big Brother na ang pakikipagtalik ay isang serbisyo sa partido at hindi para sa iba pang anyo ng layaw. Sa kasalukuyan, Ang Junior Anti-Sex League ang tagapanguna sa kampanya para sa kadalisayan, sa pagkalat ng impormasyon hinggil sa partido, sa papel ng kababaihan bilang tagaluwal ng mga bagong mabuting mamamayan ng Las Islas, ang pagsiguro na ang bawat tahanan ay may sinapupunang handa at naghihintay.

Balik sa eksena sa DTru, kung saan makikitang mas abala sa pagbabalik-balik ang mga empleyado. Nasa isang sulok pa rin si Toorima, nagpapabalik-balik naman sina Smith at si Dixon na may benda sa kamay. Magkakabanggan sina Smith at Dixon, matutumba si Dixon. Hindi sila papansinin ng mga taong nasa paligid.

SMITH:

(mabilis na apologetic) Pasensya na, hindi kita nakita, may mga binabasa rin ako...

DIXON:

(hindi titingin kay Smith pero may iaabot sa kanya) Kaya ko ito, wag mo akong tulungan.

Tatayo at aalis si Dixon sa entablado, habang babalik naman sa kanyang mesa si Smith. Kukunin niya ang papel na ibinigay ni Dixon. Pagbukas niya ay magfa-flash ang mga salitang “Mahal Kita.” Matutulala si Smith habang patuloy na umaandar ang paligid. Magpapatuloy ang eksena sa paglalabas-pasok nina Smith at Dixon, si Toorima ay naglalakd-lakad din sa paligid kasama ng ibang empleyado.

Magpapatuloy ang mga routine ni Smith na paglalakad, pagpasok sa opisina, pag-uwi sa kuwarto na may nagfa-flash na “Mahal Kita” sa kanyang pagkilos. Ipapakita ang pagtatangkang makipag-usap ni Smith kay Dixon na laging hindi naisasagawa. Matatapos ang eksena sa mga mesang magkakatabi, may mga nagsisigarilyo at ang iba’y kumakain ng sandwich, magtatabi sina Dixon at Smith pero hindi magtitinginan, saktong aalis ang isang nakapagitna kina Dixon at Smith. Mag-uusap sila nang hindi nagtitinginan, si Dixon na kumakain ng tinapay habang si Smith ay humuhugot ng sigarilyo.

SMITH:

Anong oras ang labas mo?

DIXON:

Eighteen Thirty.

SMITH:

Saan tayo puwedeng mag-usap?

DIXON:
Sa Victory Circle.

SMITH:
Maraming telescreen doon.

DIXON:
Ako ang bahala.

SMITH:
May code ba na sasabihin? May signal ba?

DIXON:
Ako ang bahala (*ngunguya sa tinapay*). Wag kang lalapit hanggang hindi marami ang tao. Wag na wag mo akong titingnan. Basta dapat nasa malapit ka.

May sisingit sa gitna ng dalawa. Magmamadaling aalis si Dixon habang si Smith ay magsisindi ng sigarilyo. Sisingit ang informational video.

DI-KILALANG LALAKE:

Bagaman pinapayagan ni Big Brother ang mga maliit na bisyo gaya ng alak at sigarilyo, Matindi ang pagdidiin ng ating Kuya sa kalusugan. Kaya sa bawat umpisa ng araw sa DPiz, DplenT, DLuv at DTru, isinasagawa ang kanya-kanyang bersyon ng “Physical Jerks” o “Pangkalusugang Kadyot.” Narito ang pinakasimpleng bersyon ng nasabing ehersisyo.

May magtuturo sa audience ng ilang ehersisyo na pwedeng gayahin o gawin sa loob ng ilang minuto. Sa pagpapatuloy ng dula ay makikita ang kalsadang may mga naglalakad na tao, nagpapabalik-balik sina Smith at Dixon na naghahanapan. Dadaan ang grupo ng THOUGHT POLICE/ THINKPOL na may hawak na mga nakakadenang preso. Sa pagdaan ng Thinkpol at ng iba pang tauhan ay magkakalampasan sina Smith at Dixon pero mag-aabot

ang kamay. Hihinto ang buong paligid.

DIXON:
Naririnig mo ba ako?

SMITH:
Oo.

DIXON:
Mababakante mo ba ang Linggo ng hapon?

SMITH:
Oo.

DIXON:
Makinig kang mabuti, wag na wag mong kakalimutan ito.

SMITH:
Oo.

Magsasalita si Dixon pero mapapangibabawan siya ng background noise. Huhupa ang boses.

DIXON:
Diretso sa botanical garden, lalampas ka doon. kakaliwa sa may ospital, o pwedeng dumiretso hanggang sa may riles. likot sa rotonda, kakaliwa, Aakyat sa gate at maghihintay sa punong walang mga dahon. Natatandaan mo lahat?

SMITH:
Oo.

DIXON:
Kaliwa, hindi kakanan, maraming nalilito doon.

SMITH:

Anong oras?

DIXON:

Fifteen hundred. Darating ako kahit ano'ng mangyari. Sigurado kang natatandaan mo?

SMITH:

Oo.

DIXON:

E di umalis ka na.

Gagalaw muli ang mga tao at magmamadaling lumayo si Dixon. Bahagyang maiiwan si Smith. Mapapansin siya ng isang Thinkpol.

THINKPOL:

Ikaw, may masama ka bang iniisip?

SMITH:

Wala po, may nasagi lang kaya natigilan.

THINKPOL:

O, wag ka nang tatanga-tanga diyan at baka isama ka pa namin dito.

Maglalakad palayo si Smith. Iaarte ang paghahanap ni Smith sa lugar na sinabi ni Dixon. Likot-ikot sa entablado hanggang sa makita ang puno. Mauunang dumating si Smith. Magpupulot siya ng mga dahon. Mayamaya'y darating si Dixon.

DIXON:

Kanina ka pa?

SMITH:

Ginulat mo ako.

DIXON:

Halika, maglakad tayo.

Hahatakin ni Dixon si Smith. May impression ng paghahawi ng mga dahon at sanga.

SMITH:

Wala kayang nagbabantay dito?

DIXON:

Tingnan mo yan. Ang mga punong asa paligid. Maliliit pa, ilang taon lang ang tanda. Ang lupa, may marka ng sunog. Walang malakihang mga kahoy na pwedeng pagtaguan ng mikropono o telescreen, lahat ay bagong-usbong pa lang, bubot at payat.

Yayakapin ni Dixon si Smith. Pagkatapos ng yakap ay magkakatinginan sila.

SMITH:

Ni hindi kita matingnan doon sa DTru. Ngayon ko lang napansin na kulay tsokolate pala ang mga mata mo.

Hahawakan ni Dixon ang mga kamay ni Smith, dadalhin sa bewang ni Dixon. Aalisin ni Dixon ang pulang sinturon. May kukunin siya sa balsa sa lugar na pinagtanggalan ng sinturon. Piraso ng tsokolate na iaabot kay Smith.

SMITH:

Tsokolate? Tunay na tsokolate! Saan mo nakuha 'to?

DIXON:

Sa mga mangangalakal sa Prolet area. Marami-rami akong kilala doon.

Kakainin ni Smith ang tsokolate at halata ang kanyang ligaya sa kinain. Hahalikan siya ni Dixon. Bahagyang aatras si Smith.

SMITH:

Ngayong nakikita mo na ako nang harapan, mata sa mata, hindi ka ba nagsisisi?

DIXON:

Ano ka ba, hindang-hindi.

SMITH:

Lampas trenta'y singko na ako. May asawa pero hiwalay na. Pustiso ang karamihan sa ngipin ko, mahina pa ang isang hita.

DIXON:

Ako ay lampas bente singko at wala akong pakialam.

Maghalikan ang dalawa. Mapapaatras pagkatapos si Smith, halatang nabibigla sa pagkabighani kay Dixon. Yayakapin niya si Dixon nang mahigpit.

Wag kang mag-alala, sa atin ang buong maghapon.

SMITH:

Ano nga ang pangalan mo? Lagi kitang nakikita sa DTru pero di ko alam kung sino ka.

DIXON:

Dixon ang pangalan ko. Ikaw, kilala kita, ikaw si Smith.

May makikita si Smith na nalaglag na dahon o bulaklak na ilalagay niya sa tenga ni Dixon bago sila maghalikan. Papasok ang informational video.

DI-KILALANG LALAKE:

Ang "Hate Week" o "Linggo ng Agitasyon" ay ginagawa taon-taon sa Las Islas at sa iba pang mga bansa sa sambayanan ng Oceania at alyadong sambayanan ng Eastasia. Isa itong linggo ng mga panayam, parada, awit, at iba pang programang may layunin ng komemorasyon

sa mga tagumpay ng Oceania sa digmaan kontra-Eurasia. Isa rin itong paalala at panawagan para sa Las Islas at sa Oceania na laging maging mapagbantay sa mga posibleng gawin ng kalabang bansa, ang Eurasia. Hate Week equals quadrupleplusgood, Eurasia equals quadrupleplusungood.

Nakahiga sina Smith at Dixon sa may lupa, sa kanilang sikretong tagpuan. Wala silang damit.

DIXON:

Kailan ang pinakahuli mo?

SMITH:

Mga anim na buwan na rin. Isang Kaulayaw sa may Quiapo.

DIXON:

Sa mga Prolet. Anyway, yun naman talaga ang ipinupunta ng marami dun. Mga mangangalakal at mga Kaulayaw.

SMITH:

Madilim sa puwesto nila. Mabilis lang, ganoon naman lagi, para makarami sila. Ni hindi ko na natingnan ang itsura, nung natapos na lang, nailawan ng poste. Mukhang lampas singkuwenta anyos na.

DIXON:

Ang asawa mo, teka, may asawa ka nga ba?

SMITH:

Wala, wala na. Umalis e. Mahal na mahal niya kasi ang Partido. Sa pagmamahal niya, ang tingin niya sa sa pagsiping...

DIXON:

...ang pagsiping ay para sa partido, bawal malibugan, alam ko na yan.

SMITH:

Akala ko dati pareho kayo ng asawa ko.

DIXON:

Magaling lang umarte. Nag-Youth council pa ako bago mag-Junior Anti Sex League. Mga ipokrito't ipokrita.

SMITH:

Nakakatuwa yun. Aquino, si Aquino ang asawa ko. Kabisado niya lahat ng slogan ng Partido. Lahat ng tawag kay Big Brother, Kuya, Hermano Mayor, lahat. Dati, saktong alas diyes, nakahubad na siya at nakahiga. Sinasabihan ako, "Smith, tara na, gawin na natin ang trabaho ko sa Partido." Gabi-gabi.

DIXON:

Para sa Partido. Ni hindi umuungol 'no?

SMITH:

Wala! Para akong umiiyot ng unan.

DIXON:

O tapos?

SMITH:

Tapos, wala. Hindi makabuo. Lagi niyang sinasabi, "Smith, bakit mo ipinagkakait ang trabahong nakatakda sa akin?" Ayaw naman niyang magpatingin sa doktor, ayaw niyang magpatingin din ako. Baka mabaliw kapag nalamang hindi ako ang may diperensya.

Katahimikan.

Hindi ka pa nagkukuwento.

DIXON:

Ano ba ang gusto mong malaman?

SMITH:

Ikaw. Kung ano ang gusto mong sabihin.

DIXON:

Sige. Gumagawa ako ng mga novel-writing machine sa DTru, kaya nakikita mo ako madalas. Nagsusulat din para sa Pornosec ng DTru.

SMITH:

Sa Pornosec ka pala.

DIXON:

Oo, ang libog na pangmahirap, mga magazine at librong para sa mga Prolet, para imbes na maburyong sila kay Kuya ay magtirahan na lang silang lahat. Pare-parehong pormula, may magkikitang babae at lalake, magtitirahan, sasabihing malaki ang sandata ng lalake at maselang bulaklak ang sa babae, lalabasan. Iba't ibang baryasyon pero ganun lang din.

SMITH:

Kailan ang pinakahuli mo?

DIXON:

Bago ikaw?

SMITH:

Oo. Bago ako.

DIXON:

Hmm...nung bago ikaw, isang araw bago yun.

SMITH:

Isang araw?

DIXON:

Oo. Kami ni Anicoche ng Pornosec. Nung araw bago yun, kay Vergara dun sa canteen. Sa totoo lang, halos lahat ng asa Dtru

natikman ko na.

SMITH:

Pati yung mga Tagaloob?

DIXON:

A hindi, hindi ako magpapagalaw sa mga yun. Kung baboy ako, mas baboy sila sa tingin ko.

Katahimikan.

Nandidiri ka sa akin ano?

SMITH:

Hindi. Natutuwa ako.

DIXON:

Natutuwa? Wow. Baka kaya ka iniwanan ng asawa mo, baliw ka yata e.

SMITH:

Hindi. Natutuwa ako kasi hindi lang pala ako ang nalilibugan sa Katoto.

DIXON:

Katoto? Wala nang nagsasabi nun a.

SMITH:

May isa, kaibigan ko. Dati.

DIXON:

Sige, magkuwento ka, may oras pa para pagkuwentuhan natin ang kaibigan mo dati.

SMITH:

Hindi, sige, ikaw muna, magkuwento ka lang.

May maririnig na huni ng ibon.

DIXON:

Smith, naririnig mo yun? Ayun? Ayan! Ayan tingnan mo?

May ituturong ibon sa malayo.

SMITH:

Ngayon lang ako nakakita ng ganyang ibon.

DIXON:

Ay nako pero siya, marami na siyang nakitang ganito (ituturo sila ni Smith).

Mapapangiti si Smith. Yayakapin si Dixon.

SMITH:

Hindi lang pala ako ang nalilibugan. Hindi lang pala ako ang marumi.

DIXON:

Oo naman. Marami sila. Pero tayo, tayo lang, tayo lang muna ang magkasalo sa kababuyan. Tayo at ang mga ibon.

Papasok ang eksena ng pag-aayos ng DTru para sa Hate Week. Mas busy ang atmosphere, may banners at flashes ng propaganda laban sa Eurasia. Mayamaya'y makikita na sina Smith at Dixon na nakikisali sa gulo, hindi nagpapansinan. Maririnig ang isang voice over.

VOICE OVER:

Prepare for Hate Week Inaugural Speech...Maghanda para sa Pambungad na Talumpati ng Linggo ng Agitasyon... Prepare for Hate Week Inaugural Speech...Maghanda para sa Pambungad na Talumpati ng Linggo ng Agitasyon...

Lalapit si Toorima kay Smith. Ngingiti si Toorima kay Smith at

ngingiti si Smith pero babawi ng tingin.

TOORIMA:
Smith di ba?

Mapapatingin si Smith.

Toorima (*iaabot ang kamay*). Nababasa ko ang mga artikulong ipinapasok mo sa Speakwrite machines natin, and I must say, maganda ang pagkakagawa. Very...sophisticated.

SMITH:
Salamat po.

TOORINA:
Oh, not at all. Dapat nga ang DTru pa ang magpasalamat sa iyo e. You see, Smith, ang mga tao dito sa Dtru karamihan ay nandito just to do a job. Time in Time out, trabaho lang ito sa kanila. Pero ikaw, may iba e. You choose your words wisely. You make sure that the rectifications are accomplished not just seamlessly, but with a certain sense of...literariness. Yung alam mo lang na pinag-isipan hindi lang yung implikasyon, kundi yung packaging.

SMITH:
Salamat po.

Katahimikan.

TOORIMA:
Siyanga pala, have you seen the latest revision of the Newspeak Dictionary?

SMITH:
Hindi pa po, nabanggit lang po ng isang kasama dito.

TOORIMA:

I think you might be interested in it. And maybe you can share your thoughts on the new entries? Kaya lang wala pala yung kopya dito. Katahimikan.

Siguro after all these Hate Week duties, siguro pwede kang dumaan para makita ang kopya?

SMITH:

Sige po, pag hindi na po busy.

TOORIMA:

Yes, yes, pag hindi na busy.

VOICE OVER:

Transmitting Hate Week Inaugural Speech...Ipinalabas na ang Pambungad na Talumpati ng Linggo ng Agitasyon... Transmitting Hate Week Inaugural Speech...Ipinalabas na ang Pambungad na Talumpati ng Linggo ng Agitasyon...

Magsasalita ang PARTY MEMBER via the telescreens.

PARTY MEMBER:

Isang matuwid at masaganang daan para sa lahat ng kasapi ng Las Islas! Mula sa DPiz, DplenT, DLuv, at DTru, mula sa patnubay ni Hermano Mayor, Kuya, Big Brother, tayo po ay nagsasama sa pagsalubong sa Hate Week o Linggo ng Agitasyon. Ito ang simula ng pag-alala sa mga tagumpay ng Las Islas, bunsong kapatid ng Oceania at kaanib ng sambayanan ng Eastasia, at ang reapiromasyon ng ating gera laban sa mga puwersa ng Eurasia. Mga kapatid batid natin... (may iaabot na papel sa nagsasalita, saglit na pagbabasa) batid nating pagkatapos ng bomba atomica na naggaling sa katunggaling sambayanan ng EASTASIA, gumuho ang maraming pangarap ng maraming mga kababayan, pangarap na magkaisa at maging maunlad sa tulong ni Big Brother. Ngunit, sa tulong ng Oceania at ng kapatid nitong sambayanan ng EURASIA, unti unting nakabangon

ang Oceania at naging instrumento ito sa pagsalba ng iba pang mga napinsalang bansa. Salamat sa EURASIA, tayo'y nakabangon muli. At, sa kalabang EASTASIA, narito kami para ihayag angaming pagkamuhi, ang aming agitasyon, laban sa inyo. Mabuhay ang Oceania at EURASIA! Ibagsak ang EASTASIA!

Makikitang mag-a-adjust ang streamers na asa transmission sa telescreen at sa loob ng DTru. Tatapikin ni Toorima si Smith bago ito lumayo. Papasok ang isang recycled version ng informational video.

DI-KILALANG LALAKE:

Ang "Hate Week" o "Linggo ng Agitasyon" ay ginagawa taon-taon sa Las Islas at sa iba pang mga bansa sa sambayanan ng Oceania at alyadong sambayanan ng EURASIA. Isa itong linggo ng mga panayam, parada, awit, at iba pang programang may layunin ng komemorasyon sa mga tagumpay ng Oceania sa digmaan kontra-EASTASIA. Isa rin itong paalala at panawagan para sa Las Islas at sa Oceania na laging maging mapagbantay sa mga posibleng gawin ng kalabang bansa, ang EASTASIA. Hate Week equals quadrupleplusgood, EASTASIA equals quadrupleplusungood.

Makikita sina Smith at Dixon na pumapasok sa kuwarto ni Ponce. Mukha silang pagod. Mahihiga sa kama si Smith at si Dixon naman ay maghahagis ng bag sa sahiq.

DIXON:

Sa wakas, natapos na rin ang Linggo ng Agitasyon na yan! Isang linggo ng walang kamatayang pagpapanggap! Nakita mo ba ang bilis ng pagpapalit ng pangalan doon sa rally? Eurasia naging Eastasia! At walang nakapansin! O piniling wag pansinin, ewan!

Babangon saglit si Smith para ipatong ang paperweight sa isang mesa. Mahihiga uli.

Ano yan?

SMITH:

Coral daw, sabi ni Ponce. Galing sa Pacifico.

DIXON:

Sigurado ka bang mapagkakatiwalaan ang Ponce na yan?

SMITH:

Sabi nga niya, matanda na siya, wala nang ibang silbi kundi mangolekta ng mga lumang bagay na kasingtanda niya.

Yayakapin si Dixon.

Na-miss kita.

DIXON:

Magaling ka ngang maglaro ng salita, teka lang mamaya na.

Titingin-tingin si Dixon sa paligid.

Pero ang tagal na nga rin ano?

SMITH:

Sobrang tagal.

Mapapansin ni Dixon ang larawan ng Quiapo Church.

DIXON:

Simbahan ito ano?

SMITH:

Basilica ng Iitim na Nazareno, sabi ni Ponce.

DIXON:

Iitim na Nazareno, tunog pamilyar.

SMITH:

Nasunog daw dati, kaya naging itim. May prusisyon kada bagong taon, dati.

DIXON:

Maganda ang pagkakahuli ng larawan, pero medyo madumi. Sa susunod na bisita natin dito lilinisin ko nga 'to.

SMITH:

“Macopa at chico, ang kalembang ng Nazareno...”

DIXON:

O, nasisiraan ka na naman ng ulo.

SMITH:

Hindi, lumang tugma na itinuro ni Ponce. Laro daw nila dati. “Macopa at chico, ang kalembang ng Nazareno...May utang kang singko...”

DIXON:

“ang kalembang ng Sto. Nino!”

SMITH:

Alam mo rin?

DIXON:

Ewan ko, parang narinig ko na dati, teka alam ko yata yung kasunod. “May utang kang singko, ang kalembang ng Sto. Nino..” “Kailan ka magbabayad? Ang kalembang ng Manaoag. Pag ako ay yumaman, ang kalembang ng San Sebastian...” Yung iba nakalimutan ko na. Nakakain ka na ba ng macopa o chico?

SMITH:

Hindi pa. Hindi ko nga alam ang itsura nun.

DIXON:

Kulay pula o rosas ang macopa. Matabang na matamis, depende sa

pagkahinog. Ang chico, matamis na kulay tsokolate. Amoy alkohol daw, amoy lasing. Ihahanap kita ng chico minsan, yung macopa mas mahirap nang dumiskarte. Ay sandali, may ibibigay ako sa iyo. Magbubukas si Dixon ng bag at maglalabas ng tsokolate at tabako. laabot kay Smith.

Ayan, paborito mo. At eto, hindi lang basta sigarilyo. May isa pa pero ikaw na ang bahalang humula.

Babalik si Dixon sa bag niya. May bubuksan na pakete.

SMITH:

Kape!

DIXON:

Oo, tunay na kape. At tsaa. Hindi lang basta tinuyong dahon na nilagay sa teabag. Teka maghahanda ako ng kape natin.

SMITH:

Napakarami mo namang regalo.

DIXON:

Kung alam mo kung sino ang kakausapin, madali lang kunin lahat. Kung Tagaloob ka pa lalo. Mani-mani lang yan sa kanila.

SMITH:

Hindi ka natatakot?

DIXON:

Sanay na. Alam na ang mga dapat kausapin, kung sino ang mga bawal lapitan. Teka, eto na ang huling surpresa ko.

Tatalikod at maglalagay ng make-up si Dixon. Maririnig ni Smith ang kanta ng LABANDERANG nagsasampay sa labas. Makikita ang labandera sa isang bahagi ng entablado.

LABANDERA:

Mga niyog ko'y nilamas,
niyugyog at tinapon.
Sandata mo ang gumadgad,
kinayod-kayod ang kaong.

SMITH:

Narinig mo yun?

DIXON:

Alin?

SMITH:

(sisilip sa isang bintana) Labandera, kumakanta habang nagsasampay, halika tingnan mo.

DIXON:

Sandali may ginagawa pa.

SMITH:

Ang taba-taba niya. Pero yung katabaan niya, alam mong tumaba dahil sa panganganak. Sampung anak siguro, o labinglima. Yung mga braso niya, malaki, sanay sa pagkusot at pagsasampay. Mahusay, sa dinami-dami ng anak at trabaho, nakatindig pa rin siya, masayang kumakanta.

DIXON:

Parang walang iniisip na mga palalamuning kamag-anak o tambak ng labadang hindi naman siya ang magsusuot pagkatuyo?

SMITH:

Parang nababasa mo ang isip ko. Mas magaspang ka lang magsabi.

DIXON:

Alam ko namang ang kagaspangang iyon ang kinasasabikan mo sa akin.

LABANDERA:

Puso ng saging, pinitas
sa Abril, noong tagbanas.
Aba'y Mayo na't maulan,
dagtang -ugat, di lumisan!

Titingin si Dixon kay Smith at makikita ni Smith na naka-make up na si Dixon. Mapapangiti si Smith.

DIXON:

Hindi mo nagustuhan.

SMITH:

Hindi, oo, hindi, nagustuhan ko. Maganda ka!

DIXON:

Totoo?

SMITH:

Halika nga dito.

DIXON:

Ang kape.

SMITH:

Mamaya na.

Lalapit si Dixon kay Smith at maghahalikan sila. Aalis ang labandera sa entablado. May maririnig si Smith.

SMITH:

Narinig mo yun?

DIXON:

Ang alin?

SMITH:

Wala.

Maghahalikan ang dalawa at may makikitang daga si Smith. Maitutulak niya si Dixon at mapapaatras siya sa kama.

SMITH:

Daga! May daga!

DIXON:

Ano ka ba naman Smith, natural luma na ang lugar kaya may mga daga.

SMITH:

Paalisin mo, dali! Bugawin mo!

DIXON:

Sobra naman ang takot mo, ayan wala na.

SMITH:

Baka nagtatago lang tapos lalabas uli.

DIXON:

Baliw ka talaga. Halika, halika dito.

Kukunin ni Dixon ang kamay ni Smith at ipapahawak sa katawan niya, papunta sa ari.

Paano pag habang kinakain mo yung puke ko e may lumabas na malaking daga sa loob?

Mapapabitaw si Smith at matatawa si Dixon.

SMITH:

Hindi ka na nakakatawa ha.

DIXON:

Ito naman di na mabiro. Huy. Huy.

Katahimikan.

Nagbibiro lang naman. Ikaw ba, pagpapalit mo ba ako at ang sandaling ito para lang sa takot mo sa maliit na hayop? Huy. Pasensya na.

Magyayakapan ang dalawa.

SMITH:

Dixon?

DIXON:

Smith?

SMITH:

Ipinahamak ba kita noong lumipat tayo dito?

DIXON:

Hindi mo naman ako pinilit. Pinili natin ito. Krimen nating dalawa.

SMITH:

Hindi ka natatakot sa Thinkpol? Sa DLuv? Hindi ka natatakot na mahuli ng Partido?

DIXON:

Partido, DLuv, Thinkpol. Hindi ako interesado sa kanila. Interesado ako sa atin at sa atin lang.

Magyayakapan ang dalawa. Magdidilim habang naririnig ang kanta ng Labandera sa background. Papasok ang informational video.

DI-KILALANG LALAKE:

Ang Newspeak ay isang sistema ng salitang ipinapasok ng Partido sa Oceania at Las Islas. Isa itong sistemang umaandar sa prinsipyo

ng katipiran, simplisidad, at singularidad ng silbi. May tatlong kategoryang nagkakahon sa mga salita ng Newspeak.

Sa Category A, ang mga salitang may kaugnayan sa araw-araw na pamumuhay. Pagkain, pagpasok sa eskuwela, sa trabaho. Mananatili ang mga salitang may pinaka-neutral na katumbas, katulad ng “house” “tree” “food.” Inaalís ang anumang mga iba pang kahulugan. Pinapatay na rin ang paggamit ng tenses at conjugation. Halimbawa, imbes na “thought” para sa past tense ng “think,” nilalagyan na lang ng “E-D” ang lahat ng salita. Ang “think” ay magiging “thanked.” Papatayin din ang maraming adjectives o pang-uri, na papalitan na lang ng mga prefix at suffix na “un” at “ful.” Simple lang hindi ba?

Sa Category B nakalagay ang mga salita para sa pangangasiwa. Mas maiksi, mas katanggap-tanggap. DPiz. Thinkpol. Crimethink. DTru. B.B.

Sa Category C ang mga salitang may kaugnayan sa agham. Ito ang bahaging nangangailangan pa ng maraming pagsasaayos, pero ipinagpapalagay na magkakaroon na ng mga panibagong termino para sa “agham” at “teknolohiya” upang maging mas angkop sa ating kasalukuyang panahon.

Inaasahang magiging pambansang wika ang Newspeak pagdating ng 2096. Malapit na malapit na, hindi ba? Sa ngayon, ang Oldspeak EngFil at ang mga maliit na baryasyon nito ang nananatiling Lingua Franca sa Las Islas habang unti-unting isinasagawa ang transisyon.

Sa pribadong opisina ni Toorima. Makikita ang malaking pagkakaiba sa ibang mga set. Mas marangya ang dating. Naghihintay si Toorima sa pagdating nina Smith at Dixon. Nakaupo si Toorima, may binabasa na papel sa isang tubo.

TOORIMA:

ITEMS ONE COMMA FIVE COMMA SEVEN APPROVED
FULLWISESTOP SUGGESTION CONTAINED ITEM SIX
DOUBLEPLUS RIDICULOUSVERGE CRIMETHINK CANCEL

STOP UNPROCEED CONSTRUCTIONWISEANTEGET PLUSFULL ESTIMATES MACHINERY OVERHEADS STOP ENDMESSAGE.'

Makikita ni Toorima sina Smith at Dixon. Ihahagis niya sa isang tubo ang papel.

Nakarating ka. At, may kasama.

DIXON:
Sigurado ka ba Smith?

Hahawakan ni Smith si Dixon.

SMITH:
Ang mga telescreen.

TOORIMA:
Ang mga telescreen.

SMITH:
Kaya mo namang patayin ang telescreens di ba?

TOORIMA:
A, oo, oo naman, May ganyan kaming pribilehiyo.

Kikilos si Toorima na parang may utos na patayin ang telescreens. Magtitinginan sina Smith at Toorima.

SMITH:
Toorima.

TOORIMA:
May gusto kang sabihin, Smith?

SMITH:
Sigurado kang nakapatay ang lahat?

TOORIMA:

Tayo lang ang nakakarinig ng usapan, sa abot ng kapangyarihan ng aking posisyon.

SMITH:

Sige, sisimulan ko na. Naniniwala kaming may grupong pailalim na kumokontra sa mga patakaran ng Partido at ni Big Brother. At kasali ka sa grupong iyon.

TOORIMA:

Iyon na ba ang lahat, Smith?

SMITH:

Hindi. Gusto ko ring sabihin, gusto naming sabihing suklam na suklam kami sa mga patakaran ng Partido, na magkalaguyo kami at nagtatalik para sa sarap na dulot nito at hindi para magkaanak. Kami ay Thought Criminals. Handa kaming mahuli anumang oras. Kahit ngayon na mismo.

Papasok si RAMOS na may dalang wine at mga kopita.

TOORIMA:

Ramos, halika, pumasok ka. Mga kasama natin sila, Ramos. (kay Smith) Wine? Sa iyo at sa iyong “kasama?”

Mag-aabot ng wine si Ramos. Aamuyin ito ni Dixon na parang unang beses siyang makakatikim nito.

Ano sa tingin mo Smith?

SMITH:

Matabang sa panlasa. Pero manhid na kasi sa Victory Gin ang dila ko.

TOORIMA:

Kasama natin si Ramos sa ating misyon, pero sa karaniwang araw

siya'y umaarte bilang alalay ko, tagaabot ng mga papeles, pagkain, mga masarap na vino gaya ng iniinom natin ngayon.

Katahimikan.

SMITH:
Si Evangelista.

TOORIMA:
Si Evangelista.

SMITH:
Totoo siya?

TOORIMA:
Siya'y buhay na buhay.

SMITH:
Ang Kapatiran, hindi ito inimbentong samahan?

TOORIMA:
Totoo ang Kapatiran, katulad ng pagiging totoo mo. Totoo ang Kapatiran at ngayon ikaw ay bahagi na nito. (titingin sa relo) Hindi mainam na mapansing nakapatay ang telescreens nang lampas sa kalahating oras. (kay Dixon) Kailangan ding umalis kayo nang magkahiwalay, mauuna ka, kasama. Maiksi ang panahon, at may ilan akong itatanong sa inyo. Una sa lahat, handa ba kayong gawin ang lahat para sa Kapatiran?

SMITH:
Lahat ng kaya ng lakas.

TOORIMA:
Handa kayong pumatay?

SMITH:

Oo.

TOORIMA:

Papayag ba kayong gumawa ng mga krimeng ikamamatay ng maraming tao para sa ikahihina ng Partido?

SMITH:

Oo.

TOORIMA:

Magbenta ng droga, manggahasa, magkalat ng nakakahawang sakit, gagawin ba ninyo ito para sa Kapatiran?

SMITH:

Oo.

TOORIMA:

Kung sinabihan kayong kailangan ninyong magsaboy ng asido sa mukha ng bata para sa Kapatiran, gagawin ba ninyo?

SMITH:

Oo.

TOORIMA:

Matitiis ninyong maging kargador o tagawalis ng kalsada nang maraming dekada para sa Kapatiran, posibleng hanggang sa tumanda na kayo?

SMITH:

Oo.

TOORIMA:

Handa ba kayong mamatay para sa Kapatiran?

SMITH:

Oo.

TOORIMA:

Handa ba kayo, para sa Kapatiran, na maghiwalay ng landas at hindi na magkita kahit kailan?

DIXON:

Hinde!

Katahimikan.

TOORIMA:

Mainam yan, kasama, mainam na nagsasabi ng totoong nararamdaman.

Walang imik si Dixon.

Kailangan mong maunawaan, na maraming kumplikasyon sa Kapatiran. Maaari nating baguhin ang itsura ng bawat isa, kaya naming gawin yan. Maaaring pagbalik ni Smith ay hindi mo na siya makilala, dahil suot na niya ang ibang mukha, isang bagong pagkatao. (kay Ramos) Bumalik ka na sa kusina. Bubuksan ko na ang telescreens mayamaya. Pakitandaan ang itsura ng dalawa nating kasama, magiging mas madalas ang inyong pag-uusap. Ako naman ay hindi na haharap sa kanila nang ganito kahit kailan.

Titingnan ni Ramos ang dalawa bago umalis.

Mga kasama, kailangan ninyong maunawaan na lagi tayong kikilos sa dilim. Sasabihin ko sa inyong totoo ang Kapatiran pero hindi ko sasabihin ang eksaktong dami o kung saan nakatira ang mga pinakaimportanteng tao. May makakausap kayong mangilan-ngilan, mga tatlo o apat pero palagi silang nagpapalit, lahat ay tagatawid ng utos mula sa akin. Sa oras na mahuli kayo, wala kayong maikukumpisal maliban sa mga sariling kilos. Bago pa ninyo ako

maisumbong, masisiguro kong napatay na nila ako, o nakalipat na sa ibang pagkatao. Hindi ito maiiwasan. (Titingin sa relo, kay Dixon) Nalalapit na ang pag-alis mo, kasama.

Kukunin ni Toorima ang kopita, maglalagay ng wine at aakma na naghahanda sa isang toast.

At para kanino tayo iinom? Para sa pagbagsak ni Big Brother? Sa tagumpay ng Kapatiran? Para sa kinabukasan?

SMITH:
Para sa nakaraan.

TOORIMA:
Mas mahalaga nga ang nakaraan.

linom ang tatlo. May iaabot na puting tableta si Toorima kay Dixon.

DIXON:
Ano ito?

TOORIMA:
Nguyain mo bago lunukin, para mawala ang amoy ng alkohol. Siguradong tatawagan ng mga bantay sa elevator ang Thought Police pag naamoy nila ang bakas ng ininom mo.

Tatango si Dixon. Yayakap kay Smith bago umalis.

May ilang detalye pang kailangang ayusin, Kasama. Siguradong may sikretong tagpuan kayo di ba?

SMITH:
Isang lumang silid sa taas ng antique shop.

TOORIMA:
Mahalagang nakakapagpalit-palit ng mga lungga pero sapat na iyan

sa ngayon. Mas mahalaga ang detalye ng pagkuha mo ng libro.

SMITH:
Totoo ang libro?

TOORIMA:
Ni Evangelista? Totoong-totoo. Anong bag ba ang ginagamit mo sa trabaho?

SMITH:
Isang lumang briefcase, itim, may dalawang strap.

TOORIMA:
Briefcase, itim, dalawang strap. Quadrupleplusgood...ibig kong sabihin, mainam, mainam pala. Hindi ko masasabi kung kailan, pero magtatakda ako ng araw na makukuha mo ang libro. Isang hapon, sa mga binabasa mong artikulo, may makikita kang salita na napagbaligtad ang mga letra. Sa kasunod na araw papasok ka nang hindi dala ang iyong briefcase, gagawin mo ang iyong karaniwang ginagawa, maglalakad ka sa isang mataong kalsada, sa Victory Circle, at may kakalabit sa iyo para sabihing naiwan mo yata ang iyong maleta. Sa loob ng briefcase, makikita mo ang kopya ng libro ni Evangelista. Isosoli mo ito sa akin pagkalipas ng labing-apat na araw. (*titingin sa relo*) Malapit ka na ring umalis, kasama. Kung sakaling magkita man uli tayo nang harapan, doon na tayo...

SMITH:
Sa lugar na walang kadiliman?

TOORIMA:
Sa lugar na walang kadiliman.

Saglit na katahimikan.

SMITH:
Doon sa antique shop, may itinurong tugma ang may-ari, si Ponce,

tungkol sa mga kampana at lumang simbahan. Pamilyar ka ba doon? Ang umpisa niya ay “Macopa at chico, ang kalembang ng Nazareno...”

Tatango si Toorima.

TOORIMA:

Macopa at Chico,
ang kalembang ng Nazareno.
May utang kang singko,
ang kalembang ng Sto. Nino.

Kailan ka magbabayad?
Ang kalembang ng Manaoag.

Pag ako ay yumaman,
ang kalembang ng San Sebastian.

At kailan naman ‘yan?
Ang kalembang ng Paoay.

Kahit sa sarili’y isang lihim,
ang kalembang ng Barasoain.

SMITH:

Alam mo ang tugma!

TOORIMA:

Alam ko ang tugma, at alam kong oras na ng iyong pag-alis, kasama, kapatid.

Magkakamayan ang dalawa. Aalis si Smith, lilingunin niya si Toorima na nagbabalik na sa mga gawain sa kanyang mesa. Papasok ang informational video.

DI-KILALANG LALAKE:

Ang “Maikling Kurso sa Kasaysayan at Rebolusyon ng Las Islas” ay isang librong mahigpit na ipinagbabawal sa Las Islas. Nakalagay dito ang mga falsificasyon ni Evangelista, ang pinuno ng teroristang organisasyong “Kapatiran.” Sinasabotahe ng Kapatiran ni Evangelista ang lahat ng kabutihang ibinibigay ni Big Brother at ng Partido sa Las Islas at sa Oceania.

Para sa mga may impormasyon hinggil sa mga posibleng pinagtataguan ng librong ito, o sa mga may hinala ng mga taong posibleng nagbabasa nito, maaaring tawagan ang mga numerong nasa telescreen.

Ipapakita ang proseso ng pagtatrabaho ni Smith sa DTru, ang paglalakad at pag-aabot ng briefcase, hanggang sa makarating siya sa kuwartong nirenta niya kay Ponce. Naroon na rin si Dixon na naghahanda ng mga pagkain at pasalubong para kay Smith. Maghahalikan sila bago mahiga si Smith sa kama, itatabi ang briefcase sa kanya.

DIXON:

Nakuha mo?

SMITH:

Gaya ng sinabi ni Toorima.

DIXON:

Nga pala, hindi pa ako nakakuha ng chico, pero sabi ng contact ko sa isang linggo baka magkaroon na.

SMITH:

Ayoslang. Kahit hindi na.

DIXON:

Mukhang masaya ka.

SMITH:

Masaya na andito ka, na andito ang libro, na totoo tayo at ang mga pinaglalaman natin.

DIXON:

Talaga? Ano ba ang pinaglalaman natin sa tingin mo?

SMITH:

E di eto.

DIXON:

Anong eto?

SMITH:

Eto, lahat ng ito.

Lalapit si Dixon.

DIXON:

O, wag kang magalit. Nagtatanong lang naman. Basta ako, masaya na kasama kita ngayon. Tabako?

SMITH:

Hindi na muna ako nagsisigarilyo e.

DIXON:

Aba, bagong-buhay.

SMITH:

Binabawasan ko na rin ang Victory Gin, at gumagaan na rin ang pakiramdam sa hita ko pag naglalakad.

DIXON:

Kaya pala di ka na masyadong mabagal maglakad.

SMITH:

Halika dito, basahin natin ang libro.

Mahihiga sa tabi si Dixon.

DIXON:

Sige basahin mo, makikinig ako.

Kukunin ni Smith ang libro, babasahin nang malakas kay Dixon.

SMITH:

Maikling Kurso sa Kasaysayan at Rebolusyon ng Las Islas. Ni Juan Evangelista. (*magbabalasa ng mga pahina*).

WAR IS PEACE

Dumaan ang Las Islas sa iba't ibang antas ng kolonisasyon bago pa mabuo ang tatlong malaking sambayanan. Habang nagsasanib ang America, Europa, Australia, at iba pang malalaking pulo upang mabuo ang Oceania, napailalim naman ang Las Islas sa serye ng pananakop mula sa Espanya, America, at Japan.

Sinasabing kalaban ng Oceania ang sambayanan ng Eurasia, na binubuo ng Soviet Union at mga karatig na bansa. Kakampi naman ng Oceania ang Eastasia, na binubuo naman ng China, Hongkong, Korea, Mongolia, at iba pang katabing lugar. Maaaring magpalit ang alyansa anumang oras, lalo't pinangangalagaan lang ng Oceania ang pagpapanatili ng kapangyarihan nito, pagpapanatili at pagkalat sa "salvage areas" gaya ng Las Islas.

Titingin kay Dixon.

Gising ka pa?

DIXON:

Oo, nakikinig ako.

SMITH:

Kailangan ng Oceania ang gera dahil sa gera nalulusaw ang maraming isyung panloob. Hindi mahalaga kung sino ang kalaban basta may kalaban na hindi ang sariling pamunuan. Paano naipagpapatuloy ang gera? Konsolidasyon ng ideolohiya at materyalismo. Ikinakalat sa mga balita ang mga insidente ng panggugulo ng kalabang sambayanan. Magpapadala ng mga tauhan mula sa Oceania papunta sa mga kalabang bansa at ipapalabas na tulong ito para sa mga kapatid na bansang inaapi. Nagpapautang ng salapi bilang pondo para sa armas. Nagpapadala ng pagkain sa mga sundalo.

Kapag tumigil ang digma, walang utang na mababayaran. Uuwi ang mga sundalo at mapapansin ang kakulangan ng trabaho sa sariling sambayanan. Madidiskubreng ang saganang pagkaing ipinadadala sa rescue missions ay hindi makikita sa mesa ng karaniwang mamamayan.

Hindi pahihintulutan ng Partido na magkaroon ng kapayapaan dahil sa kapayapaan makikita ng mga tao ang gerang nasa loob mismo ng kanilang lupain.

DIXON:

(sarcastic) Exciting.

SMITH:

FREEDOM IS SLAVERY

Nahahati sa tatlong grupo ang Las Islas: ang mga Tagaloob na bumubuo sa dalawang porsyento ng populasyon, kasama dito ang mga dayo ng Oceania na namumuno sa Las Islas, at ang mga katutubo ng Las Islas na naging alyado ng mga dayo; ang walo hanggang sampung porsyento ay ang Tagapamagitan, mga empleyado at estudyante, wala sa pinakataas at wala rin sa pinakailalim; ang pinakamalaking porsyento ay ang Prolet, siyamnapung porsyento ng Las Islas, mga tagagawa at tagabungkal, mga tambay at puta, latak ang turing ng halos lahat ng nasa sampung porsyento ng populasyon.

Isang kabalintunaanang bagaman sa bilang at dami ay pinakamalakas ang mga Prolet, ang pangangasiwa at pagmamaniobra ng mga desisyong pambansa ay nasa dalawang porsyento lamang. Muli, konsolidasyon ito ng iba't ibang mekanismo ng Partido. Kadigma ang mamamahala sa pagpapanatili ng gera; Kadami ang mag-aayos sa distribusyon ng pagkain at gamot, sisiguraduhing palaging mababa at pare-pareho ang kalidad ng produktong nakukuha ng mga Tagapamagitan at Prolet, para makondisyon ang katawan at utak na kahit saan sila pumunta ay ganitong klaseng kalidad lang ang pwede sa kanila, habang ginagawang mas madali ang access sa mga droga at iba pang bisyo; Kaibig ang huhuli at magpaparusa sa sinumang kumuwestiyon sa dominanteng hirarkiya; Katoto ang mamamahala sa propaganda, ang paglalabas ng mga pabatid na maayos ang lahat, walang anumang problemang nararanasan ang Las Islas, kasabay ng mga tugtog at palabas na walang ibang disenyo kundi lusawin ang kritikal na pag-iisip.

Andiyan ka pa?

DIXON:

Andito pa. Sige lang.

SMITH:

Marami nang nadiskubre at naimbentong teknolohiya na makapagpapagaan sa buhay ng Las Islas. Pero nasaan ang mga ito? Hanggang sa mga makina sa assembly line, mga speakwrite machine at telescreen, hanggang dito lang ang teknolohiyang naaabot ng marami. Kailangan ito ng Partido, ang magbigay ng ilusyon ng pagkaatras, ng paghinto sa isang lumang panahon, upang hindi magkaroon ang mga Prolet at Tagapamagitan ng mga pangarap ng pag-usad. O, pag-usad mula sa nakasanayang time-in at time-out, ng maghaponing pagbungkal at paggawa.

Maghihikab si Dixon.

IGNORANCE IS STRENGTH

Ang kamangmangan ng masa—masa ang terminong tumutukoy sa kombinasyon ng Tagapamagitan at Prolet—ay lakas ng Tagaloob at ng Partido. Kaya naman sinisiguro ng Partido ang istandardisasyon ng kamangmangan ng masa.

Nilulusaw ng Partido ang kasaysayan sa pamamagitan ng pagbibigay ng mga malabo at pangkalahatang datos tungkol dito. Mga petsa at taong ituturo sa nakababagot na paraan sa akademya, upang idiin na ganoon lang ang mga ito, mga nakakabagot na listahan ng petsa at tao. Aaralin ng Partido ang mga lumang wika ng Las Islas, pero hindi ituturo sa lahat ang ipinapakilalang Newspeak, o ituturo nang paunti-unti, sa isang nababantayang antas. Ituturo, halimbawa, hanggang sa antas na kayang sumagot sa telepono o mga speakwrite machine. Tuturuang magbasa, pero hanggang sa antas na kayang magbasa ng mga pabatid sa telescreens, o ng mga kalaswaan mula sa Pornosec.

Unti-unting pinapatay ang konsepto ng sariling tatak o pangngalan dahil ang pangngalan ay bakas ng sariling identidad. Hindi dapat magkaroon ng sariling identidad ang masa. Sariling identidad na magbubunga ng kamalayan para sa kolektibong pagkilos. Kaya pinapatay ang pangngalan, hanggang sa ang tao ay maging de-numero na lang, pare-pareho dahil katulad ng iba—walang konsepto ng kasaysayan at sarili.

Kung matuturuan lang ang masa ng wastong pagtingin sa kasaysayan, kung maibabalik sa masa ang pagnanasang matuto, na karapatan ng masa ang edukasyon, doon nila makikita ang mga siklo ng opresyon. Ang mga sultan, hari, frayle, pangulo, sundalo, mga pinunong gumahasa sa Las Islas sa iba't ibang antas. Ang mga alyansang nakadiseno para manatiling nasa loobang mga Tagaloob at laging nasa labas ang masa. Ang mga bakas sa bawat siklo, bakas na tutukoy sa mga dahilan kung bakit ang siklo'y paulit-ulit na umuulit-ulit. Ngunit hindi. Nasanay ang masa sa pagkondisyon ng partido. Natuto silang maging komportable sa dilim. Sa atrasadong teknolohiya. Sa mga binaluktod na pabatid ni Hermano Mayor, Kuya, Big Brother. Nabubuhay ang masa ng Las Islas sa isang panahong

ang dalawa na dinagdagan ng dalawa ay katumbas ng lima, kung ito ang nais ng Partido.

Titingin kay Dixon.

Andiyan ka pa?

Hindi sasagot si Dixon. *Hahalikan niya si Dixon sa pisngi.*

Magandang gabi sa iyo.

Matutulog sila. Magigising si Dixon dahil sa pagkisay ni Smith na parang binabangungot.

DIXON:
Smith! Smith!

Magigising si Smith.

Binabangungot ka, pero andito na ako, ayos na ang lahat.

SMITH:
Si Nanay, si Aquino, sina Sarmiento at Cuesta, Cailao, Fuentes.

DIXON:
Panaginip lang sila. Teka ikukuha kita ng tubig.

SMITH:
Alam mo bang ako ang pumatay sa nanay ko?

DIXON:
Smith...

SMITH:
Ako ang pumatay, hindi sa kamay ko pero ako. Sa pagkakatanda ko. Sa pagkakatanda ko, nawawala ang tatay ko, nagtatago kami dahil

baka tamaan ng bomba o granada. Kaunti na lang ang rasyon ng tsokolate, kinuha ko lahat. Kinuha ko at iniwan ko sila. Hindi ko na nakita si nanay, ang kapatid ko. Wala na.

Kukuha ng tubig si Dixon at paiinum ni si Smith.

Si Aquino, minsan namamasyal kami, sa isang field trek na inayos ni Parsons. Naiwan kami, kaming dalawa lang, tiningnan niya kasi yung bulaklak sa may bangin. Alam mo ba ang naisip ko noon? Eto na, walang tao bukod sa amin, pwede ko siyang itulak at sabihing aksidente lang. Masama ba ako na naisip ko yun? Thought crime na ba ang isiping mamatay ang asawa mo kahit hindi mo siya itulak?

Hihimasin ni Dixon ang likod.

Sina Cailao, Cuesta, Fuentes, si Sarmiento. Binura na sila. Nilusaw. Natatandaan ko sila pero ang buong paligid sinasabing walang ganoong tao. Pero totoo naman sila di ba? Totoo naman tayo di ba?

DIXON:

Totoo tayo Smith. At panaginip lang sila.

SMITH:

Hindi sila panaginip.

DIXON:

Oo, hindi sila panaginip. Sige na, magpahinga na uli tayo.

SMITH:

Dixon?

DIXON:

O?

SMITH:

Masama ba na nag-iisip ako ng mga bagay na tapos na?

DIXON:

Magpahinga na tayo, pagod lang yan.

Matutulog silang dalawa. Mayamaya'y maalimpungatan si Smith sa pagkanta ng labandera.

LABANDERA:

Ako'y tilapyang biniyak
ng 'yong matalas na itak.
Nang ako'y iyong nilaslas
Mata'y tumirik sa sarap.

SMITH:

Dixon, Dixon! Tingnan mo.

DIXON:

(titingin sa orasan) Anong oras na ba't may naglalaba pa rin sa labas?

SMITH:

At kumakanta pa rin, parang walang anumang problema.

DIXON:

Akala ko naman umaga na.

SMITH:

Tingnan mo. Ang mga braso niya, halos singlaki ng hita ko. Pinatibay ng pagkusot at pagsampay.

LABANDERA:

Sinibasib mo ang tahong,
dila mo'y umalon-alon
Bakit nang diwa'y humapon,
sa iba ka na dumaong?

DIXON:

Siguro mga dalawampu na ang anak niya ano?

SMITH:

Baka mas marami pa.

DIXON:

Tayo, hindi na tayo magkakaanak sigurado ano?

SMITH:

Tingin ko, ang hinaharap ay hindi pupunuin ng mga anak natin kundi ng mga anak ng labanderang yan. Ang anak ng mga Prolet. Mas matatag sila sa atin. Kung may magmamamana ng bagong mundo, sila na iyon.

DIXON:

Tama ka nga siguro. Tayo, siguradong wala nang patutunguhan.

SMITH:

Naghihintay na lang tayo ng oras ng pagwawakas.

Magyayakapan ang dalawa.

DIXON:

Ngayon pa lang, patay na tayo.

SMITH:

Ngayon pa lang, patay na tayo.

May voice over ni Ponce mula sa likod ng larawan.

PONCE:

Ngayon pa lang, patay na kayo.

Maririnig ang tunog ng mga bota at mga nababasag na salamin. Tatayo si Dixon para tanggalin ang larawan sa pader at makikita ang isang telescreen.

DIXON:

Nasa likod ng larawan.

PONCE:

Nasa likod ng larawan. Wag kayong gagalaw. Napapaligiran kayo.

Magyayakapan ang dalawa. Papasok ang Thought Police at may isang pulis na susuntukin sa sismura si Dixon. May hahampas kay Smith sa likod. Magsasalita si Ponce sa telescreen.

Ayan na ang kandilang ilaw mo sa pagtulog,
ayan na ang itak na sa ulo mo'y pupugot!

Makikita si Ponce na iba na ang tindig, mas matikas, papasok siya para ulitin ang tugma.

Ayan na ang kandilang ilaw mo sa pagtulog,
ayan na ang itak na sa ulo mo'y pupugot!

Babasagin ni Ponce ang paperweight. Sisipain niya sa ulo si Smith. Haharap sa audience.

Ayan na ang kandilang ilaw mo sa pagtulog,
ayan na ang itak na sa ulo mo'y pupugot!

Katapusan ng Unang Yugto.